

Jstanovitelji občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja Casopisno podjetje »Gorenjski tiska« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
Li izhajajo od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Nič skrbi, kam z denarjem

Direktor večje delovne organizacije na Gorenjskem mi je priznal, da sicer njihovo podjetje še nikdar do sedaj ni imelo tolikšnih skladov kot jih ima letos po zaključnem računu za 1966. leto, da pa hkrati nikdar ni bilo lažje na samoupravnih organih doseči soprazume o njihovi delitvi kot prav letos.

»Razen nekaj denarja, ki smo ga določili za družbeni standard, smo vse ostalo namenili za obratna sredstva, sicer spričo omejevanja kratkoročnih kreditov ne bi mogli normalno poslovati,« je dodal.

Pomeni torej, da je reforma pustila dobršen del denarja v delovnih organizacijah, tam torej, kjer ga ustvarjajo, da pa so se razmere poslovanja hkrati tako zaostriale, da silijo vse delovne organizacije k skrajnemu varčevanju in pametni potrošnji. Dokler so podjetja dobivala denar za poslovanje

v bankah, dotlej so »svoje« denar lahko porabila za vse mogoče namene. Sedaj je težje. Banka vedno bolj omejuje obseg kratkoročnih kreditov. Samo Gorenjska kreditna banka bo morala na novo omejiti sredstva za te namene za nadaljnjih 4 milijarde S dinarjev.

To sili k razmišljanju. In to ni slabo. Gospodarska gibanja se umirjajo. Nič več ni velikih skokov, zato pa tudi mnogo manj možnosti za zaletavščine.

Toliko manj razumljivo je zategadelj, da predvidevanja za tekoče leto in srednjeročni družbeni plani nekaterih občin predvidevajo visoko rast družbenega proizvoda, narodnega dohodka, osebnih dohodkov, zaposlovanja itd. Očitno je namreč, da se gibanja iz obdobja bujne rasti, ki pa jih je spremljalo čedalje večje razvedrovanje dinarja, ne morejo v obdobju reforme več ponavljati. Napredovati bo moč le z napredkom produktivnosti, temelječe na novi tehniki in tehnologiji ter strokovnih kadrih. Rezerve na teh področjih so sicer velike, vendar ne tolikšne (še posebej spričo mnogih silnic, ki na teh področjih delujejo), da bi lahko pričakovali čudeže.

Razen tega je predvideno razmerje investicij močno v škodo gospodarstva. To predstavlja resno nevarnost, kajti »v interesu izpolnjevanja takega plana« lahko prihaja do poskusov pretirane preliivanja denarja iz gospodarstva na negospodarsko področje, čeprav očitno gospodarstvo — vsaj v večini — ni v rožnatem položaju, kakorkoli nominalno še tako izgleda, da je.

Po starih merah se ne da primerjati novih odnosov, ki v izvajanju reforme nastajajo. Gospodarska reforma je precizna operacija, ki na novo vrednoti mnoge ekonomske in izvenekonomske vrednote. Zato tudi govorimo o gospodarski in družbeni reformi.

Odlikovanja predsednika republike

Ob 25-letnici vstaje je predsednik republike Josip Broz-Tito odlikoval tudi nekatere posameznike v kranjski občini za njihovo dosežanje delo in zasluge. Tako je predsednik občinske skupščine Kranj, Martin Košir, v soboto, 25. februarja, v prostorih skupščine izročil 31 posameznikom ta odlikovanja.

Potočnikovi z blejskega otoka imajo te dni svojevrstne skrbi. Led na jezeru je čedalje tanjši in zmeraj bolj nevarno se je podati nanj. Vendar bo, kljub odjugi minilo še teden dni, če pa bo mrzlo, pa celo dlje, da bo moč spet zaveslati po jezeru. Potočnikov sin pa mora v šolo. Zato je ta ponedeljek oče kar z žago utrl pot do kopna, da bo možno s čolnom na vodo tudi te dni, ko se led še topi. Potočnik pravi, da mora razbijati led kar dvakrat na leto, in sicer zgodaj pozimi, ko je tako tenek, da še ne drži in sedaj na spomlad. — Foto: F. Perdan

V Mojstrani govorijo in ugibajo

Triumvirat v zdravilišču »Sonja Marinkovič«

Zdravilišče že štiri mesece brez bolnikov — Odpuščeni vsi fizični delavci — Administracija nedotaknjena — Poslovno leto zaključili z izgubo, toda visoki osebni dohodki v administraciji — Odgovor iz Beograda in na koga se jezi direktor

V Zgornjesavski dolini ljudje razmišljajo in ugibajo ali obleka pripada človeku ali človek obleki; kaj pomeni poveljnik brez vojakov ali direktor hotela brez strežnega osebja in gostov. Odgovor na vsa ta vprašanja je zelo preprosto: drugo brez drugega ne gre. Toda v praksi ni vedno tako. To najbolj vedo povedati v Mojstrani. Primer v zdravilišču »Sonja Marinkovič« je razburil ljudi, posebno odpuščene delavke.

12. oktobra 1966. leta je iz zdravilišča »Sonja Marinkovič« v Mojstrani odšel zadnji bolnik. Devet ljudi zaposlenih v zdravilišču je sedlo za mizo, da bi razpravljali o nadaljnji zasedbi nekaterih delovnih mest. Po razpravi so sklenili, »da se z 31. oktobrom 1966. leta ukinejo vsa delovna mesta, ki niso za sedaj več potrebna«. Na podlagi tega sklepa so bili odpuščeni vsi fizični delavci (kot nepotrebni) ostala pa je v

celoti administracija (kot zelo potrebna).

Slavko Vucela, direktor

zdravilišča, se hudo jezi na vaščane in odpuščene delavce zaradi »obrekovanja«. »Saj smo vsi zaposleni na skupnem sestanku enoglasno tako sklenili,« pravi direktor. Pri tem je zanimiv primer dveh delavk, Mici Rabič in Stanke Skomavc, ki so bile članice sveta v širši sestavi in po drugem odstavku 103. člena temeljnega zakona o

(Nadalj. na 3. str.)

Pri nakupu ne pozabite na kavo

Žvita
KRANJ

Skupščina občine Škofja Loka
Določitev volilnih enot

Skupščina občine Škofja Loka je sprejela na seji v petek, 24. februarja, odlok o določitvi volilnih enot in območij zborov volivcev in zborov delovnih ljudi za volitve odbornikov skupščine občine Škofja Loka.

Z odlokom so sprejeli isto razporeditev volilnih enot kot so bile za volitve leta 1963 in 1965. V odlok so vnesene spremembe naslovov delovnih organizacij, zajete na novo ustanovljene delovne organizacije, zavodi in društva oziroma so črtane ukinjene.

Z odlokom niso naredili nobenih premikov znotraj volilnih enot, ker sprememb, ki bi to zahtevale, ni.

Veletrgovsko podjetje

Kokra Kranj

obvešča vse potrošnike, da prireja prodajalna DEKOR v dneh od 11. do 19. marca v prostorih DELAVSKEGA DOMA V KRANJU

RAZSTAVO IN PRODAJO
POHIŠTVA IN DRUGE
STANOVANJSKE OPREME

Sodelujejo priznani proizvajalci:

MEBLO — Nova Gorica, KRASOPREMA — Dutovlje
STIL — Koper, BREST — Cerknica, 22. JULIJ — Idrija, MARLES — Maribor

Odobravamo potrošniške kredite.

Pohištvo dostavljamo brezplačno do oddaljenosti 30 km in ga tudi brezplačno montiramo.

V tržiški občini

Vedno več mladoletnih prestopnikov

Služba socialnega varstva predlaga ustanovitev disciplinskega centra

Mladinsko prestopništvo je problem, ki mu posvečamo premalo pozornosti. Število

prijavljenih primerov naglo narašča, saj je samo v tržiški občini v razdobju 1964—

1966 poraslo za 46,2%.

V letu 1966 je bilo prijavljenih 29 mladoletnih prestopnikov, od katerih je 9 šolo-obveznih in jih torej ne obravnava sodišče, ampak le skrbstveni organ, v 13 primerih je bil postopek ustavljen ali pa sploh ni bil uveden, v štirih primerih je izrečen vzgojni ukrep strožjega nadzorstva skrbstvenega organa, v treh primerih pa še ni bilo obravnave.

Če analiziramo vzroke, ki so pripeljali mlade ljudi do prestopkov, ugotovimo, da nihče od 24 mladoletnih prestopnikov ni opravljal tatvin iz potrebe. Zato se nujno postavlja vprašanje, kdo je kriv in kje tiči razlog, da so ti mladoletniki zašli na kriva pota. Odgovor ni lahek. Brez dvoma na to vpliva socialno stanje družine. Tu predvsem mislimo na višino denarnih sredstev, kulturno raven družine in okolice, na odnose med starši in otroki, po-

čutje v šoli, na delovnem mestu itd. Tako lahko trdimo, da je socialno ogrožena tudi tista družina, ki ima dovolj sredstev za preživljanje, nima pa urejenih medsebojnih odnosov.

Da bi se mladinsko prestopništvo zmanjšalo, služba socialnega varstva pri skupščini občine Tržič predlaga, po zgledu Kranja, Preddvora in drugih, da bi se tudi v Tržiču ustanovil disciplinski center, kamor naj bi se pošiljalo mladoletne prestopnike, tako tiste, ki jih obsodi sodišče, kakor tudi one, ki še niso stari 14 let. Z ustanovitvijo disciplinskega centra bi mladoletnik, ki bi bil oddan v tak center, lahko še naprej obiskoval redno osnovno šolo oz. bi bil še naprej zaposlen. Mogoči bi bili tudi pogostejši stiki mladoletnikov s starši. Laže bi se ga usmerjalo v razne interesne dejavnosti pa tudi ceneje bi bilo.

Po ukinitvi gornjesavske proge je cesta izredno obremenjena. Zato ni čudno, da je sedaj, ko je odlezel sneg na mnogih krajih tako »vzcvetela«, da jo bo prav težko popraviti. Na sliki: Kranjska gora te dni

Spominski pohod na zasneženi Stol

Vsako leto enkrat, že nekaj let zapovrstjo, planinsko društvo Jesenice prireja množičen zimski vzpon na zasneženi Stol. Ta prireditelja planincev, tabornikov, borcev, prvoborcev jeseniške Cankarjeve čete, plezalcev in gorskih reševalcev je sedaj postala že tradicionalna. Tudi letos, vreme je bilo lepo, se je v soboto, 25. februarja, kar

trilo ljudi v Valvazorjevem domu pod Stolom. Razpoloženje med udeleženci pohoda je bilo praznično. Toda v nedeljo se je Stol zavil v megle. Toda dolga kolona prek petdeset ljubiteljev zasneženih gora se je kljub temu napotila na Stol. Kljub mrazu, meglam in viharju so varno prispeli do spominske plošče padlemu prvoborcu Jožetu

Kožu tik pred novo Prešernovo kočjo. Tu je bila skromna planinska žalna slovesnost, pred ploščo pa so udeleženci položili vence in razvili zastavo. Vsi so bili s pohodom zadovoljni in so se dobre volje v nedeljo zvečer vračali v dolino. U. Z.

Mnenje in kritika

Profesionalni diskutant

Smo pred volitvami novih članov občinskih skupščin. Vemo, da doslej marsikaj ni bilo v redu in prav. Vemo in hočemo tudi, da bo v prihodnje bolje. Mora biti tako. Zato analiziramo delo, ugotavljamo napake in pomanjkljivosti, da bi jih poznali in da bi se jih v prihodnje izogibali, če že ne povsem izognili. Pri tem ne bi smeli poznati popustljivosti, ne bi smeli zapirati oči pred nekaterimi doseganji navadami (bolje: razvadami), ki so postale že tako vsakdanje, da so nekaterim prešle v meso in kri, da se zde že kar nujne v skupščinskem delu in življenju, da smo skoraj prepričani, da je tako, kot je, najbolje ali celo edino prav.

Vsega ne bomo zdaj popravili, vse ne bo takoj najboljše, vseh napak in pomanjkljivosti pri delu skupščin tudi ne moremo zdaj ugotoviti in jih odstraniti. Več ljudi pa več ve — pomeni: če bo več občanov sodelovalo v tej razpravi, prej

bomo našli boljše in morda celo najboljše pot. Podcenjevanje predlogov in kritik, ki niso povsem take kot kritike in analize tistih, ki so si nekako prilastili skoraj vso pravico in dolžnost, analizirati čelo skupščin, ne pomeni prispevek k prizadevanjem za boljše delo.

Pisali smo (najprej) o neupravičenih in (potem) o upravičenih izostankih s sej občinske skupščine v Kranju. Prav je, da javno povemo volivcem, kateri njihovi predstavniki ne izvršujejo zadovoljivo svojih dolžnosti in pravi. Prav je to, vendar premalo. Delček še ni celota. Enostransko, izolirano ocenjevanje lahko več škoduje kot koristi. Tudi o vzrokih za slabo udeležbo in za le pasivno sodelovanje na sejah smo že govorili. Vemo tudi, da pozitivni predpisi ne ustrezajo več sedanji stopnji razvoja samoupravljanja v občinskih skupščinah in predvsem ne nalogam, ki naj bi jih ta skupščina imela.

O enem vzroku, zakaj sla-

ba aktivnost odbornikov na sejah, pa menda še nismo dovolj spregovorili: o profesionalnih diskutantih, ki vse vedo in znajo, ki govorijo vedno in povsod, ki so sposobni razpravljati in avtoritativno odločati o najbolj zapletenih problemih gospodarske reforme, kulture, otroških vrtcev, skratka: o čemerkoli. Beseda jim lepo teče, prepričevalno znajo povezovali misli (ki so pogosto revne ali pa povzete od drugih), znajo napraviti vtis vsemu — in kaj naj k temu poprečen odbornik še reče? Kaj naj pove v jeziku, ki se povsem razlikuje od uradniškega ali aktivističnega žargona? Kako naj pove tisto, kar bi rad in kar ve, da je prav, če ve, da se bo takoj dvignil profesionalni diskutant in mu v lepo tekočem polurnem govoru dokazal, da nima prav?

Premalo razmišljamo o negativnem vplivu psihološkega značaja takih govornikov na druge odbornike. Trdim pa lahko tole: če se odborniku, ki ni v navedenih sestankov in dolgovnega govorenja, prvi poskus diskusije »ponebreči«, če misel, ki jo je hotel, ni mogel povedati zaradi

treme in pomankljivega besednega zaklada in če so se ob tem drugi še smejali (kar ni redek pojav!) — tak odbornik bo poslej tiho, le dvigal bo roko ali pa ga — enostavnije — na seje ne bo več. Takšno »preglasovanje« kot posledica zelo različnih govornih pa tudi izobrazbenih sposobnosti in usposobljenosti ne govori v prid takšne strukture občinskih skupščin, kakršno smo doslej hoteli: toliko delavcev, kmetov, mladine, žena... Posledica takšne strukture so nujno aktivni in pasivni člani, »demokracija« pa potem rešujejo profesionalni diskutantje.

Zgodi se (pa ne redko), da poročevalec poda poročilo, diskutira pa potem predsednik skupščine in predsednik ustreznega sveta (ki je bil prej v vlogi poročevalca). Niso redki taki ali še bolj drastični primeri.

Ko bo kriterij za odbornika sposobnost, aktivnost, pripravljenost za delo, razgledanost itd., ne pa neka vnaprej zamišljena struktura po socialnem sestavu, spoli in starosti — takrat bo precej teh težav odpadlo.

A. Triler

Zbor volivcev v Podnartu

Na zboru volivcev v Podnartu, ki je bil pretekli četrtek, so volivci razpravljali o predlogu odloka o prispevkih in davkih občanov, o predlogu proračuna in družbenega načrta občine Radovljica za leto 1967 in o delu krajevnih skupnosti v Podnartu.

Ugotovili so, da sredstva, predvidena po predlogu občinskega proračuna za krajevno skupnost Podnart v višini 18.500 novih dinarjev, ne bodo zadoščala za dejanske potrebe, tj. za vzdrževanje 18 km cest četrtega reda, za javno razsvetljavo, povečanje pokopališča, vzdrževanje šolske zgradbe, gradnjo nove brvi čez potok Lipnica itd. Zato so zadovoljni krajevno skupnost, da do naslednjega zbora volivcev pripravi predlog za uvedbo krajevnega samoprispevka, ki bi ga porabili namensko za komunalno dejavnost na območju krajevnih skupnosti Podnart.

- cr

Radovljica Proračun in plan sprejeta

Radovljica, 28. februarja — Na današnji seji sta oba zbora radovljiške občinske skupščine sprejela odlok o proračunu občine za leto 1967 in družbeni plan, ki na podlagi lanskoletnega gibanja gospodarstva predvideva možnosti razvoja za letos. Na seji so po dolgi in živahni razpravi sprejeli tudi nov odlok o prispevkih in davkih občanov. O vsem tem bomo v našem listu še poročali.

Kje bodo partijske enote

Predstavniki sekretariata občinskih odborov ZB Jesenice in Radovljica so se dogovorili, da bi jeseniško-bohinjski odred imel svoj domičil na Jesenicah, Cankarjev bataljon v Radovljici, Gorenjski odred pa v obeh občinah. Na kraju, kjer je padel Tone Čufar (pri St. Vidu nad Ljubljano) pa bodo postavili spominsko ploščo. V pripravah na ta dogodek naj bi sodelovali obe osnovni šoli, imenovani po tem pesniku: na Jesenicah in v St. Vidu.

Največ pripomb na račun slabih cest

Sprejet proračun občine Jesenice in smer-nice gospodarskega razvoja občine

Na skupni seji obeh zborov skupščine občine Jesenice v pone-deljek popoldne so odborniki razpravljali o smernicah gospo-darskega razvoja in družbenih služb s predlogom komunalnih investicij v občini za tekoče leto. Razen tega so razpravljali o osnutku odloka o prispevkih in davkih občanov, o osnutku odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem davku ter o proračunu občine Jesenice za 1967. leto.

Občinski proračun za leto 1967 znaša 18.398.700 N din. O proračunu je svet za plan in finance razpravljal dva-krat v februarju ter ga dal v razpravo drugim svetom ob-čine. Posamezni sveti s po-dročja družbenih služb so v razpravi načelno ugotovili, da so sredstva dobro razpo-rejena. Letos je prispevek iz osebnega dohodka pomak-njen za 0,2 v korist občine (lani 5 odstotkov, letos 5,2 odstotka). Pri izračunu dohodka občine so izračunali, da bo 1967. leta poprečno za-posleno 11.380 oseb v gospo-darstvu in 1350 izven gospo-darstva in da bodo poprečni osebni dohodki zaposlenih v gospodarstvu znašali 895

(lani 818) in 897 N-din izven gospodarstva. Za dejavnost šol so namenili 5.810.000 N-din, za kulturno-prosvetno dejavnost 866.800 N-din, za

Prvi učenci z Jesenic

Pisali smo že, da je bilo v četrtkem in petek minuli teden v Šolskem centru Iskre v Kranju tekmovanje učencev prvih letnikov vajeniških in poklicnih šol kovinske stro-ke v obdelovanju kovin. V praktičnem in teoretičnem delu tekmovanja so bili naj-boljši učenci poklicne šole z Jesenic, drugo mesto so za-sedli učenci Šolskega centra Iskre v Kranju, tretje pa učenci poklicne šole iz Ra-dovljice. Tako so prehodni pokal, ki so ga ob podobnem tekmovanju lani dobili učenci Šolskega centra Iskra Kranj, tokrat dobili učenci jeseniške poklicne šole.

Klub gospodarstvenikov Kranj

Predavanje o reformnih problemih

V sredo, 1. marca (danes) ob 17. uri bo v Klubu gospo-darstvenikov v Kranju, Pre-šernova 11/I, predavanje o aktualnih problemih ob izva-ljanju reforme v letu 1967. Predaval bo namestnik zvez-nega sekretarja za industrijo, tov. VINKO HAFNER. Ker bo predavanje zanimivo in bo predavatelj obrazložil neka-tere najnovejše podatke, va-bi klub gospodarstvenikov predstavnike gospodarskih in družbenih organizacij, da se ga udeležijo v čimvečjem številu.

dejavnost krajevnih skupno-sti pa 150.000 N-din.

Največ pripomb k smerni-cam gospodarskega razvoja so imeli odborniki na račun slabih cest. »Kaj je s Tom-šičevo cesto na Jesenicah?« je vprašal odbornik na skup-ščini, »12 let je v občinskih planih in 12 let na zborih volivcev!« Takih pripomb je bilo več tudi na račun ceste skozi Vrbo in ceste na Pla-nino pod Golico.

Glede preureditve Finžgar-jeve rojstne hiše so odborni-ki menili, da je to naloga vseh Slovencev, ne pa samo lokalna, jeseniška zadeva.

Odborniki so predlog pra-računa soglasno sprejeli.

J. V.

Z Gorenjske 555 zaposlenih v inozemstvu

Lani se je prvič po osvobo-ditvi največ naših delavcev zaposlilo v tujini. V desetih mesecih se je v raznih evrop-skih državah zaposlilo 555 de-lavcev z Gorenjske. Med nji-mi je 308 moških in 247 žensk. Največ naših ljudi se je zaposlilo v Avstriji (66,5 od-stotka). S to državo so za-enkrat tudi najbolj urejeni medsebojni odnosi glede za-poslovanja. Avstriji pa sledi-jo Zahodna Nemčija (25,6 odstotka), Švica, Švedska, Anglija itd.

V tujino odhajajo pred-vsem nekvalificirani delavci. Teh je 47,3 odstotka. Sledijo jim delavci, ki niso strokov-njaki v svojem poklicu (30,4 odstotka), 12 odstotkov vseh pa ima nižjo, srednjo, višjo ali visoko strokovno izobraz-bo.

Zaenkrat se na Gorenj-skem pojavljata dve obliki zaposlovanja v tujini. Največ je posamičnih primerov; v jeseniški občini pa imamo primer skupinske zaposlitve. Iz te občine je namreč zapo-slena večja skupina žensk v sosednji Avstriji, ki se vsak dan vozi na delo čez državno mejo. Znatno več ponudb kot lani pa so tuji delodajalci poslali komunalnemu zavodu za zaposlovanje delavcev v Kranju letos. Zato se bo le-tos precej povečal odstotek tistih, ki jim bo zavod za za-poslovanje preskrbel ali po-nudil zaposlitev v tujini.

A. Zalar

(Nadaljevanje s 1. strani)

Triumvirat v zdravilišču...

delovnih razmerjih, ne bi smele biti odpuščene brez lastne volje. »Zakaj pa to ni-šo povedale na sestanku,« pravi direktor (ki dobro ve, da delavke s tem zakonskim določilom niso bile seznanje-ne). Da bi v celoti razumeli ta primer, moramo o stanju in tem zdravilišču povedati nekaj več.

Zdravilišče »Sonja Marinko-vič« je bilo ustanovljeno 1949. leta. Univerzitetna študent-ska poliklinika Beograd je kot ustanovitelj letno pošilja-la v to zdravilišče študente beogradske univerze. Poprečno v tem zdravilišču potuje 65 študentov, včasih več, včasih manj. V kolektivu je bilo za-poslenih devet stalnih delav-cev, honorarni zdravnik, po potrebi pa še honorarni de-lavec.

Oktober lani je odšel iz zdravilišča zadnji bolnik. Zdravilišče je ostalo prazno. Ukrepi gospodarske reforme na področju zdravstvenega in socialnega varstva so obvelja-li. V zdravilišču so ostali še naprej zaposleni direktor, knjigovodkinja in računovod-kinja. Fizične delavce so od-pustili.

Kaj bo z zdraviliščem? Sledile so urednice v Beo-grad. Direktor je dvakrat potoval v Beograd, da bi zvedel, kaj ustanovitelj na-merava z zdraviliščem. Med tem je bilo 17 telefonskih pogovorov na rela-ciji Mojstrana — Beograd. Ustanovitelju so rekli, naj zdravilišče likvidira ali pa pošilja še naprej bolnike, ker se za prostore zanimajo dru-gi. Tudi skupščina občine Je-senice zahteva odgovor, kak-šno smer bo ubralo zdravi-lišče. Na vsa ta vprašanja je univerzitetna študentska po-liklinika Beograd dne 3. fe-bruarja letos z aktom št. 155 obvestila zdravilišče v Moj-strani:

»Obveščamo vas, da je do-sežena soglasnost univerze, zveze študentov, sekretariata za izobraževanje in drugih družbenopolitičnih organov, da se namesto dosedanjega klimatskega zdravljenja na-daljuje z delom v bližnji pri-hodnosti na principu okre-vališča.

Predlog je pred izvršnim svetom in vsak dan pričaku-jemo ugodno rešitev. V tem smislu ukrenite vse potreb-

no, da boste lahko takoj na-daljevali z delom, brž ko vas telefonsko o tem obvesti-mo. Upravnik Bjeladinovič dr. Cedomir.«

Zdravilišče je v znaku ne-strpnega pričakovanja prve-ga bolnika iz Beograda. Kdaj bo to, je še vedno veliko vprašanje. Trije uslužbenci zdravilišča so upravičeno ne-strpni, ker tudi njim grozi poplava. Toda zato so lepo preživelj »zimsko spanje«.

Navedeni podatki bodo to tezo potrdili.

Plan bolniških dni je bil lani dosežen samo z 41 od-stotki. Dosežen dohodek po plačani realizaciji znaša 24 milijonov 908.572 S din, stro-ški poslovanja pa 25.363.886 S din. Zdravilišče je torej v preteklem letu poslovalo z iz-gubo 455.314 S din. Nekriti osebni dohodki so se krili iz rezervnega sklada zdravili-šča. Poprečni lanski osebni dohodek je znašal 62.000 S dinarjev. Ko so v novem-bru ostali v zdravilišču zaposleni samo trije v administraciji in ker so ve-deli, da se bo poslovno leto končalo z izgubo, so ugibali, kakšne osebne dohodke naj dvignejo. Sklenili so, da bo-do prejeli 85 odstotkov red-nih mesečnih prejemkov. To-da v decembru so se premi-slili in izplačali »zaostali« 15 odstotkov, tako da je di-ректор dobil skupno 132.000 S din.

To je podoba nezdravega stanja bolnika. Bolnik je v tem primeru zdravilišče in triumvirat (trivladje) samo-upravljanja. Razen zaključne-ga računa za preteklo leto ni-šo imeli drugega dela kot da se dolgočasijo v pisarni, to-da osebni dohodki se jim za-radi tega niso znižali. Četudi je zdravilišče poslovalo z iz-gubo!

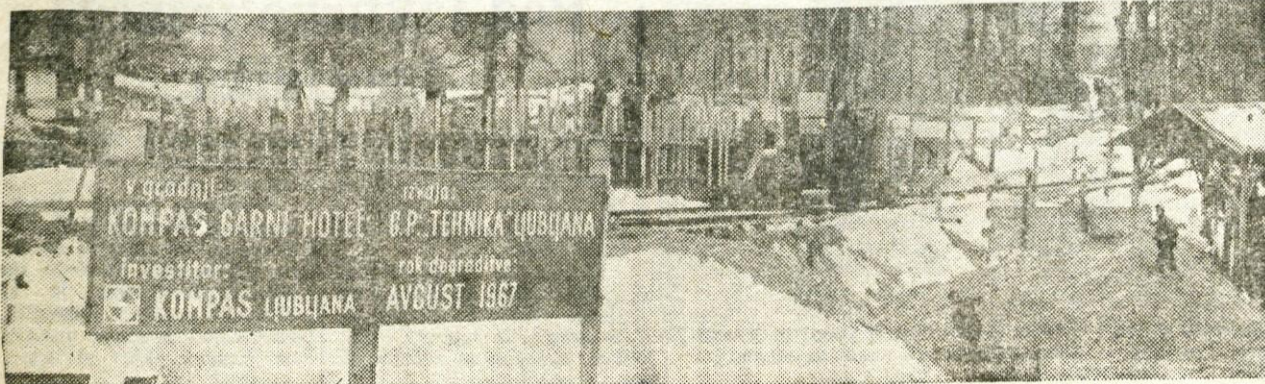
Direktor je prepričan, da bo zdravilišče še naprej sprejemalo bolnike iz Beogra-da. Zakaj niso bremena re-forme v kolektivu skupno nosili? Zakaj so delavke od-pustili, da bi jih jutri zopet sprejeli na delo. Toda ne bo-do vse sprejete na delo. Ti-ste, ki opravljajo direk-torja, zanesljivo ne. »Moramo zmanjšati stroške poslova-nja«, je dejal in povedal, da bo-žo v primeru, če bo Beo-grad pošiljal še naprej štu-dente na okrevanje, sprejeli le štiri delavke nazaj na de-lo. Katere dve ne bosta spre-jeti ni povedal. Jože Vidic

Gospodarske novice

RESOLUCIJA O IZVAJANJU GOSPODARSKE POLITIKE V LETU 1967

Skupščina socialistične republike Slovenije je prejšnji teden (republiški zbor 23. II. in gospodarski zbor 22. II.) sprejela re-solucijo o izvajanju gos-podarske politike v letu 1967.

Resolucija pravi, da je mogoče pričakovati, da se bo družbeni proizvod v letu 1967 povečal za 6 — 7 odst. Tak porast družbe-nega proizvoda bo mogo-če doseči glede na omeje-ne možnosti domačega tr-žišča le, če bo izvoz nara-ščal znatno hitreje kot proizvodnja ter če bo ustvarjen predvsem s pove-čanjem produktivnosti dela. Odločilnega pomena v letošnjem letu bodo uspešna prizadevanja za usklajevanje celotne po-trošnje z razpoložljivimi sredstvi.

Silka pravzaprav pove vse: kaj bodo zgradili, kdo gradil in kdo bo plačal. Posneli smo jo ta ponedeljek na Ble-du. Novost, na katero pa bi radi posebej opozorili, je rok izgradnje, ki je javno objav-ljen. Upanje več torej, da bo tudi držal, kar bi pomenilo, da bo Bled že letos, čeprav bolj proti koncu sezone, do-bil nov, pomembni turistični objekt

V nekaj stavkih

KRANJ: danes predavanje Staneta Tavčarja o Severni in Južni Ameriki — Turistično društvo Kranj bo danes, 1. marca, nadaljevalo s ciklusom predavanj kranjskega popotnika in predavatelja Staneta Tavčarja s skupnim naslovom Svetovne turistične zanimivosti. Danes bo na sporedu drugo predavanje, ki zajema okrog 250 barvnih diapozitivov s spremnim tekstom iz Severne in Južne Amerike. V predavanju boste slišali o številnih ameriških mestih, lepotah številnih narodnih parkov in rezervatov Indijancev itd. S čudovitimi barvnimi diapozitivi bodo prikazane slikovite pokrajine od Aljasko do Havajev. Predavanje bo v sredo, 1. marca ob 19. uri v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju.

JESENICE: razstava o Iesenih poslikanih znamenjih iz Poljanske doline — V soboto, 4. marca ob 18. uri bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli razstavo o Iesenih poslikanih znamenjih, ki jo je pripravil Loški muzej in ki je v loško galerijo privabila že precej gledalcev. Razstavo prireja likovna sekcija DOLIK, odprta pa bo 10 dni. Na otvoritvi bodo izvedli kratek kulturni spored, v katerem bo nastopil vokalni kvartet Svobode Tone Čufar Jesenice.

PREDDVOR: igra Skopuh v preurejeni dvorani — Kulturno umetniško društvo v Preddvoru je v zadnjem času zelo razgibalo svojo dejavnost. Za uspešno delo pa je bilo prej treba urediti dvorano. Dela so v glavnem končali; potrebovali bi še nove zavese za oder, urediti morajo še sanitarije in primeren prostor za vhod v dvorano in kabine za kino aparaturo. Letos so uredili tudi že centralno kurjavo. Zdaj imajo dvakrat ali trikrat tedensko kinopredstave, zelo pridno pa je začela z delom tudi dramska sekcija. Pravkar so dvakrat uprizorili dramsko delo Skopuh; obe predstavi sta bili dobro obiskani.

20 let KUD Rateče

Pester program praznovanja

Marca letos praznuje KUD Janko Krmelj v Retečah pri Škofji Loki 20-letnico obstoja. Društvo je dobilo ime po prvem padlem partizanu Janku Krmelju iz Reteč; padel je avgusta 1942 pod Storžičem. Ob 20. letnici pripravljajo društvo v Retečah pester program praznovanja za ves marec.

Dramska sekcija bo pod vodstvom Franca Ranta pripravila 5. marca uprizoritev drame češkega pisatelja Mištrika MARISA. Igralci se vneto pripravljajo na to prireditev, ki zahteva od vseh precej dela. Moški pevski zbor, ki šteje 30 članov, bo pod vodstvom pevovodje Lojzeta Dmrovška priredil skupno s tamburaškim orkestrom v marcu poseben koncert, spomladi pa bodo gostovali po raznih krajih Gorenjske.

Za dan žena, 8. marec, pripravljajo pionirji in mladinci proslavo. Sodelovali bodo z recitacijami, petjem in predvajanjem odlomkov iz raznih enodejank in iger. Naslednjega dne, 9. marca, pa bo literarni večer posebne vrste, na katerem bo prikazano delovanje društva v 20 letih. Predvajali bodo tudi magnetofonske posnetke zelo uspešne operete Mlada Breda.

Posebnost pomembne obletnice kulturno-prosvetnega dela v Retečah bo tudi gostovanje ljubljanske Drame, ki se bo 12. marca predstavila z delom Miha Remeca Delavnica oblakov. Tako se občani res ne bodo mogli pritoževati, da letos ni v tem kraju kulturnih prireditev, še posebno zato, ker se za marec obeta res bogat program.

Pred nedavnim je v Retečah gostovala dramska sekcija iz Sore; prikazali so drammatizacijo Jurčičeve povesti Domen. Gostje so se dobro izkazali; igrali so dovršeno, njihova živahna in pestra igra pa je prišla posebno do izraza takrat, ko nastopa množica v narodnih nošah, kar je za današnje gledalce še posebno zanimivo. V glav-

nihi vlogah so se dobro izkazali Andrej in Franc Plešec, Franc Jenko ter Mira in Jožica Bečanova.

Pred tem pa so v Retečah gostovali tudi člani organizacije rdečega križa iz Sore s komedijo Pričarani ženim. Vidimo torej, da je kulturno življenje v Retečah in v Sori zelo razgibano.

Ivan Bogataj

Kapelnik godbe s Hrušice Štefan Preželj (levo) in 72-letni Ernest Vratinčič. — Skupa! 100 let pri godbi na pihala

V osnovni šoli Mojstrana

Ukinjeno celodnevno bivanje otrok v šoli

Temu sklepu sta botrovala dva razloga: finančne težave in slab učni uspeh učencev v varstvenih oddelkih

Na pobudo zavoda za prosvetno-pedagoško službo Jesenice in sklada za šolstvo ter želja staršev je lani v maju začel poskusno delovati v osnovni šoli v Mojstrani varstveni oddelk, v katerega so bili vključeni učenci višjih razredov. V šolskem letu 66/67 so odprli dva taka oddelka. Z delom so začeli novembra, ko je bilo v obeh oddelkih 26 otrok. Otroci, ki imajo popoldne pouk, so prihajali v šolo ob devetih zjutraj; učenci od 5. do 8. razreda pa imajo celodnevno bivanje od zjutraj, ko jim začne pouk, do petih popoldne. Število učencev se je začelo zmanjševati že po nekaj tednih, tako da je trenutno v obeh varstvenih oddelkih skupno 20 učencev.

Te dni so v osnovni šoli Mojstrana sklenili, da bodo s prvim marcem ukinili celodnevno bivanje učencev v šoli. Ker je to edina šola v jeseniški občini, ki je imela organizirano celodnevno bivanje učencev v šoli, nas je zanimalo, kaj je privedlo vodstvo šole do tega (nepri-

čakovane) sklepa.

Zavod za prosvetno-pedagoško službo na Jesenicah je v tem šolskem letu dvakrat opravil pregled dela, uspehov ter pomanjkljivosti vzgojnega dela celodnevnega bivanja učencev v šoli. V poročilu, ki ga je zavod poslal občinski skupščini Jesenice (oddelku za družbene službe), je med drugim navedeno tudi naslednje:

»Zavod za prosvetno-pedagoško službo meni, da bi ukinitve celodnevnega bivanja učencev v osnovni šoli Mojstrana pomenilo velik korak nazaj in da trenutna finančna stiska ob gospodarski reformi ne bi smela prizadeti razširjenega vzgojno izobraževalnega dela, kakršnega predvideva sedemletni perspektivni načrt razvoja šolstva v Sloveniji, po katerem naj bi omogočili do leta 1970 kar tretjini vseh učencev v osnovnih šolah podaljšano bivanje.

Ravnatelj osnovne šole Mojstrana Marijan Fuchs je navedel dva osnovna razloga za ukinitve celodnevnega bivanja učencev v šoli. Prvi je finančne prirode. Za delo z učenci v dveh varstvenih oddelkih so lani sprejeli na delo dve novi vzgojiteljici in kuharico. Sklad za šolstvo krije samo neto plače za obe vzgojiteljici, medtem ko bi v ceno hrane za otroke morali vračunati celotni bruto

osebni dohodek kuharice, vse dodatke in obveznosti dveh vzgojiteljic, režijske stroške, kot npr. elektriko ipd. Ker je v obeh oddelkih samo 20 otrok, bi to pomenilo tako veliko finančno obremenitev za starše, da le-ti ne bi več pošiljali otrok v varstveni oddelk.

Drugi razlog je slab učni uspeh učencev. Analiza učnega uspeha učencev, ki so v varstvenih oddelkih, je pokazala, da se učni uspeh ni popravil. Nasprotno, nekateri od omenjenih učencev so vidno nazadovali.

»Ni zanesljivih dokazov, zakaj je tako, niti kdo je tega kriv,« mi je ob koncu razgovora dejal ravnatelj osnovne šole v Mojstrani.

Jože Vidie

Ob stoletnici prvega slovenskega romana

V spodnjih prostorih Prešernovega spominskega muzeja v Kranju bo od danes dalje odprta zanimiva razstava, posvečena pomembnemu literarnemu dogodku pred sto leti: izidu Desetega brata, prvega slovenskega izvirnega romana.

Na razstavi bodo prikazani številni rokopisi in objavljena dela našega klasika Josipa Jurčiča. Obsežen bo tudi prikaz prevodov v tuje jezike ter Vavpotičeve, Gasparijeve in Birolline ilustracije za Desetega brata.

Priljubljeno Jurčičevo ime bo gotovo že samo privabilo na razstavo mnogo obiskovalcev, mladih in starejših častilcev njegove klene in lepe slovenščine.

Podrobnejše poročilo o razstavi, ki nedvomno pomeni za Kranj prvovrsten kulturni dogodek, bomo priobčili ob tednu.

Portret s Hrušice

Pod taktirko jeznega kapelnika

Najin intervju se je začel nenavadno. Srečala sva se na Jesenicah. Povabil me je na Hrušico, ker ima, kakor je dejal »nekaj važnega povedati za GLAS«.

»Zapiši, da so lenuh!« mi je dejal takoj ob začetku najinega pogovora. »Štefan, ta, ko ne morem zapisati. Povej, kdo ie lenuh in zakaj.« »Ti

samo napiši, že sami dobro vedo. Saj bodo brali v Glasu, kaj sem rekel.«

Tako sem se začel pogovarjati z 61-letnim Štefanom Prežljem, kapelnikom godbe na pihala DPD Svobode na Hrušici. Pred vojno je bil kapelnik godbe v Žirovnici, med vojno pa se je preselil na Hrušico, kjer je zopet

Te dni po svetu

Američani so v ponedeljek začeli metati mine v reke DR Vietnamu in tako precej okrepili vojaški pritisk na to državo. S tem nameravajo preprečiti pošiljanje materiala in ljudi v Južni Vietnam. Poročajo tudi, da je Pentagon dal »proste roke« generalu Westmorelandu glede vsakršne vojaške akcije, ki bi jo imel za koristno. Hkrati ZDA menijo, da je brezpogojno in trajno prenehanje bombardiranja RD Vietnamu nesprejemljiv pogoj za mirovna pogajanja.

Nekdanji poveljnik Sukarnove telesne straže general Sabur je v ponedeljek potrdil pred posebnim vojaškim sodiščem, da je bil general Supardjo eden glavnih organizatorjev državnega udara leta 1965. Baje je na letališču Halim poročal predsedniku Sukarnu o akcijah, ki so jih tisto noč izvedli pučisti. Te dni so vojaške oblasti v Indoneziji prepovedale vse demonstracije in javna zborovanja v Djakarti. S tem naj bi preprečile ponovitev neredov, ki so izbruhnili prejšnji teden.

Zvezna republika Nemčija in Jordanija sta v teh dneh obnovili diplomatske stike. Jordanija je bila med desetimi arabskimi državami, ki so maja 1965. leta pretrgale diplomatske stike, ker je ZR Nemčija priznala Izrael. Na sedežu arabske lige v Kairu so dejali, da je sedanji jordanski sklep o obnovitvi diplomatskih stikov enostranski in v nasprotju s sporazumom desetih arabskih držav.

Generalni sekretar OZN je sporočil varnostnemu svetu, da so ga vlade 75 držav obvestile, kako izvajajo gospodarske ukrepe proti rasističnemu režimu v Rodeziji. Vlade 47 držav pa sploh niso odgovorile, ali se lotile teh ukrepov. Med temi državami je tudi 19 afriških. To kaže na neučinkovito upravo v teh državah in na slabe zveze.

vzel taktirko v roke. Godba na pihala na Hrušici je bila po vojni edina v jeseški občini in je nastopala na vseh proslavah in pogrebih. Prevoznega sredstva ni bilo in Stefan je z godbeniki »marširal« z enega konca občine na drugi, z ene proslave na drugo, s pogreba v enem kraju na pogreb v drugi kraj. Pod njegovim vodstvom je na Hrušici zrasla prava »četa« dobrih godbenikov. Če bi se zbrali samo godbeniki s Hrušice, ki jih je po vojni Stefan naučil igrati, bi se jih lahko zbralo okrog 60.

Godba na pihala s Hrušice

Ljudje in dogodki

Indijske volitve so s svojim zadnjim izidom ustvarile določeno mero vzamirjenosti, da indijska politična struktura kipi kot sveže testo. Uporabljena primerjava namreč dopušča najrazličnejše sklepe o nagli preobrazbi Indijske družbe na splošno, ker je v indijskem ogledalu po

stranka prvo besedo in premoč v indijskem parlamentu. Izgube, ki jih je utrpela kongresna stranka na zadnjih volitvah so zelo nevarne, ker ji številčno šibka večina več ne zagotavlja mirnega vladanja. Ta izguba je toliko bolj nevarna, ker v stranknih vrstah po

Indijske volitve

zadnjih volitvah precej novih dokazov. Začnimo najvažnejše po vrsti naštevati. Volitve za 520 sedežev v indijskem parlamentu so pokazale, da krivulja politične moči kongresne stranke naglo pada. Štetje glasov je ponekod vzbujalo že resne dvome v nadaljevanje političnega obdobja, v katerem je imela kongresna

zadnjih meritvah ni vse v najlepšem redu. Razcepjenost v sami stranki in pogosti notranji spori so močno vplivali na razpoloženje pri volivcih, hkrati pa to nevarno žarišče ne jamči potrebnega političnega sodelovanja pri sestavi nove vlade, ki jo bodo morali zaprisežiti z velikimi skupnimi naporji, pač zaradi

neprimerne večine, ki jo ima kongres sedaj v indijskem parlamentu. Vse opozicijske stranke skupaj so namreč že zmožne ovirati kontinuiteto oblasti.

Drugo zgovorno dejstvo na indijskih volitvah je naraščanje števila volivcev v prid desničarskih strank. Ni nobena skrivnost in analize volilnih rezultatov bodo to potrdile, da so se desničarske stranke okitile prav s perjem kongresne stranke. Kakšni so stvarni razlogi za splavarjenje glasov na desno obrežje v tako velikem številu je več ali manj na dlani. Gospodarska baza Indije z vedno bolj neizdelanimi stopnicami gospodarskega razvoja, velikega števila indijskega prebivalstva ne zadovoljuje. Indija rabi na gospodarskem torišču učinkovite ukrepe. Stvari se ne dajo reševati z zaviranjem in

ekonomsko stagnacijo. Razen tega pa je gospodarski vzpon v marsičem odvisen tudi od družbenih reform. ki so z njim v tesni vzročni zvezi. Skozi počasni gospodarski razvoj Indije pa vdirajo v indijsko družbo tudi vedno bolj izrazite razlike med revnimi in bogatimi, med tistimi, ki jih lakota ogroža in med tistimi ki jim ne more do živega. Seveda bi bilo netočno ta nasprotja postavljati v ospredje, ko je vendar Indija v azijskem svetu veljala za deželo, kjer te razlike niso skalile družbenih odnosov.

Po volitvah bo naloga kongresne stranke, da vse razlike, gospodarske težave, lakoto in pomanjkanje čim bolj hitro odstranjuje. Če se to ne bo zgodilo, bo na prihodnjih volitvah najbrž že ogrožena njena premoč.

Poziv

OBCINSKEGA KOORDINACIJSKEGA ODBORA ZA POMOČ VIETNAMSKEMU LJUDSTVU OBCINE RADOVLJICA

Pridružujemo se mnenju celotne miroljubne svetovne javnosti, ki odločno obsoja ameriško imperialistično agresijo v Južnem in Severnem Vietnamu, ki iz dneva v dan dobiva brutalnejše oblike uničevanja naroda.

Naše ogorčenje nad agresorji je toliko večje, ker smo sami okusili strahote II. svetovne vojne, ki še niso pozabljene, zato se nam v srcih prepleta čut solidarnosti, ljubezni in spoštovanja do herojskega vietnamskega ljudstva, ki že 2 desetletji plačuje svoj krvni davek za svobodo in neodvisnost.

Jugoslavija že vseskozi obsoja politiko sile pri reševanju mednarodnih sporov in s tem tudi agresijo nad vietnamskim ljudstvom.

Občinski koordinacijski odbor zato poziva vse občane, družbeno politične organizacije, podjetja in ustanove, da se pridružijo akcijam pri zbiranju krvne plazme, zdravil in denarnih prispevkov za pomoč Vietnamu, ki bodo organizirane na področju občine Radovljica.

Krvodajalska akcija na našem območju bo predvidoma zadnje dni februarja in prve dni marca.

Denarni prispevki se zbirajo na tekoči račun Republiškega koordinacijskega odbora št. 805-746-4-75 Ljubljana.

Prosimo vodstva družbeno političnih in gospodarskih organizacij, da o rezultatih akcije, ki naj se takoj prične — sproti obveščate občinski koordinacijski odbor.

Predvsem želimo, da nas obveščate o nakazanih denarnih prispevkih ter imensko o zbranih krvodajalcih.

Sporočate lahko pisмено ali prek telefona na št. 70058 —

OBCINSKI KOORDINACIJSKI ODBOR za pomoč vietnamskemu ljudstvu pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica.

je zelo aktivna. Steje 25 godbenikov, ki so lani imeli 20 nastopov, razen udeležbe na pogrebnih svečanostih. Tudi v zamejstvo jih zanese pot. Stefan se jezi, ker godbeniki ne hodijo redno na vaje. »Ko jih naučim, potem ne hodijo več redno na vaje,« se jezi Stefan, pri tem pa hvali tri starejše godbenike, ki redno prihajajo na vaje. To so 72-letni Ernest Vratinčič, 55-letni Ivan Erjavc in 63-letni Miha Drejšek. Stefan je malo zagodrnjal, ko je omenil pet instrumentov, ki jih je treba popraviti, vendar se nihče za to ne zmeni, čeprav ima društvo denar.

»Ko bom umrl, za meno je ne bo igrala godba, ker se nihče ne bo potrudil, da bi zbral godbenike. Nič zato. Bo pa nekdo nesel transistorski radioaparati,« se je nasmehnil Stefan.

Saj ni tako jezen kot govori. Rad bi imel vedno vse na vajah. Toda to je nemogoče, ker so to delavci, ki delajo v Železarni na tri izmene in razumljivo je, da so vedno upravičeni izostanki.

Stefan to ve, toda v njem še vedno po 40 letih dela z godbeniki gorijo strasti za glasbo. Samo za godbo na pihala.

Jože Vidic

Kotiček za gorenske humoriste

U Lok vascajt po malm kri vre

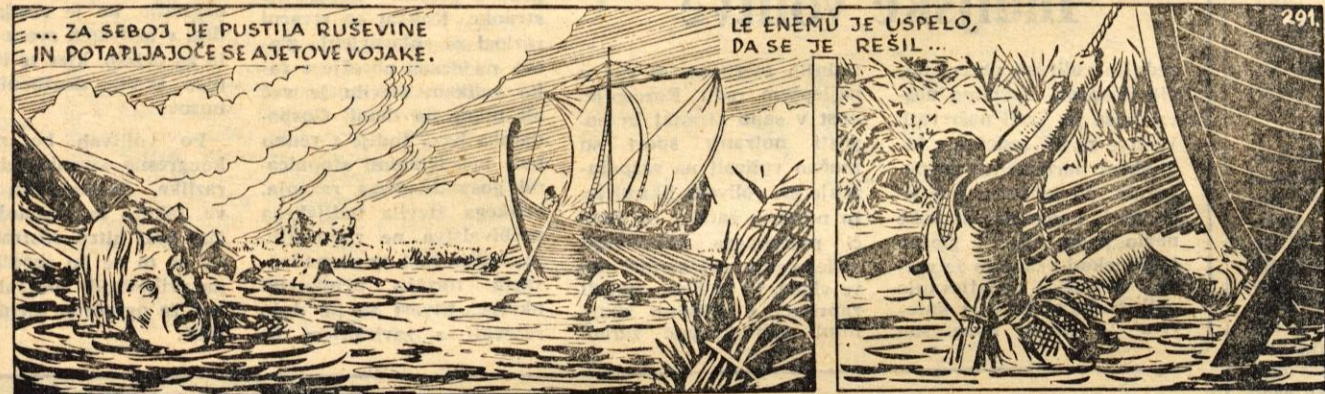
Za babnce sa učas djal, de tista ni zrava k ni mal boima. Za Ločane b pa tud lahk djal, de tista reč ni u redu če ja usi za dober gor uzamija. Pa še to j fletn k nkal ni douhčas per teh rčeh, pa nkal jih na zmanka. Komi se na ena reč na po pozab alla pa j že kej še bel perpraunga tuki.

Če pogledama en let nazaj bama hmal vidl de j to res. K j na Godeš počl se j taka togota kuhala, deb edn mislu, de bo pred u Lok ulada padla ket u Lublan. Pa usegljeh nisa bli usi ene misl. En sa djal tak en pa narobi. Pol j peršla tista lipa na plac na vrsta. Pa j biu že spet rompom. En sa djal de baja hujga hudiča nagnal ket za Godeš če bo lipa padla. Enn pa strah u kusti, pa srce u hlače, pa sa udjenal, pa lipa še dons stuji pa rase, enn u dobra vola k sa užugal, drug sa pa dong kisle ksihte okol nusil k sa ta krahka potegnil.

To, de j blo, pol še zarad šušmarju pa zarad štipendij neki narobi pa nam neč povedu k na upam, pa tud usegljeh je če usi k cajtnge berija tega na veja.

Zdej imama pa spet ena bletna pa kusmata kost. Koj k se j zvedl de ma

Loka ena nova štacuna mal bel fajn sorte za dobit, j že spet use pokonc. Pa se že spet tadla pa šimfa pa ster prah udziguje de j vesele. Tist k jim štacuna diši prauja de ni bolga kraja ket tam pred šola. To j blez tak punkt de ga ni hmal naukol. Pa sa se zgovaril pa kar na hiter zasukal rukave pa hajdi delat. Tist k jim pa to ni uščepa spet pokonc pa sprašovat, kak bo z otrocm k u šola hodja, pa kašn fletn park j zdej pred šola (memgrede j pa med tem tud ulik takih k se jimta park smil tist ta zelen pole pred štacjonom za autobuse sa pa glih tak pomagat ferderbat), pa de to na kaže de b u Lok use pertepenci rihtal. Pol se pa hmal zve kuga j biu kešn med vojska pa tak naprej, neha se pa z upetjam, de b čluk mislu de žvina predajaja ne pa de od štacune govareja. Men se zdi de baja en tak togotn, de u fista štacuna k bo ket use kaže tam na Kufrumu vrtu gor zrasla, še kповat na baja tli hodt. Po bo pa štacuna brez prometa pa ma vidl kdo bo užugu al Loka al štacuna. Men j pa usegljeh k sm zmeri suh, k m ta stara use pobere, de zdej po ta novih cenah morm cla Drava kadit. OSA

Predpustne in pustne šege v okolici Gorij (2)

Po vsem tem pustnem veselačenju, to je na pepelnico, ljudje se niso delali in so le zdravili »mačka«. Kar jim je ostalo »fantovce«, so jih v prejšnjih letih vse shranili; za nekaj časa so jih dali sušiti v dimno kamro, obešene na vrvice, potem pa v suho zračno čumnato. Pojedli so jih šele na veliko noč, ko je bilo konec posta.

Najbolj po pustne običaje popestri star lep običaj **VLEČENJE ZENITOVANJSKEGA PLOHA.** Fantje ga peljejo skozi vas okrog pol dneva na pustni terek. Peljejo ga na razstavljenem vozu; prednji in zadnji del voza morata biti razstavljeni zaradi velike dolžine poha, saj je dolg 16 do 20 m. Ta običaj ima vsaka vas zase; poh peljejo le, če se iz tiste vasi noben fant ali dekle ne poroči v predpustnem času; nekateri pa trdijo, da to velja le, če se ne poroči nobeno dekle.

Zenitovanjski ploh je pravzaprav dolga smreka, ki jo je fantom podaril tak gospodar iz vasi, ki je imel največje in najlepše gozdove.

Posekali so največjo in najdebelejšo smreko in jo z močno vprego 4 ali 5 konj (dva para in eden na premu) peljali kot poh. Na okrašenih konjih so sedeli jezdec (vaški fantje), ki so bili tudi okrašeni. Navadno so kmečki fantje imeli svoje domače konje, če pa kmečkih fantov ni bilo dovolj, so kmetje brezplačno posodili svoje konje drugim fantom iz nekmečkih družin. Okrašeni so bili konji, jezdec in voz, na katerem so se peljali fantje; eden je imel seveda harmoniko. Okrasili so tudi voz, s katerim so peljali ploh. Vrh poha (smreke) je ostal neoklešen in je bil tudi okrašen, ostali deli debela smreke pa je bil omajen, brez lubja torej. In kar pomislimo, kako težko delo je bilo, voziti poh, dolg 16 do 20 m (debelina je bila seveda različna), iz gozda po vijugastih gozdnih in poljskih poteh in naprej do kupca. Avtocest takrat ni bilo in vozov z gumijastimi kolesi tudi ne.

Ploh so dobro prodali lesnemu trgovcu. Pri nas na

Poljšici je kupoval vse lesni trgovci, pokojni Vinko Janžgar, ki je imel lasten žagarski obrat (sedanja Gorjana, last LIP Bled). Ploh so prodajali tudi lesnemu trgovcu, pokojnemu Muleju, ki je prav tako imel žagarski obrat na Rečici (sedaj žaga LIP Bled). Ta dva lesna trk-govca sta plačevala ploh bolj. Še kot je bila dnevna cena lesa ali pa sta kar tako fantom še kaj doplačala.

Zagarjev Jaka iz Mekuša mi je povedal, da sta Kacon in Mulej dovolila posek ploha brezplačno v njihovih gozdovih in ga po že omenjenih ceremonijah tudi odkupila. To sta dovolila fantom, ki so delali na njihovih žagarskih obratih.

Ploh so vozili na pustni terek okrog pol dneva skozi domačo vas; nekateri vozniki so bili že v maskah. Seveda ni manjkalo dobre volje in vriskanja. Vse delo so fantje opravili sami in prostovoljno; denar, ki so ga dobili za ploh, so popoldne in potem pozno v noč zapili na skupni zabavi, na katero so povabili še vse ostale fante in de-

kleto iz vasi. Pred drugo svetovno vojno so na Poljšici vlekli ploh menda zadnjikrat leta 1932, potem pa vse do lani ne več. Lani so star običaj obnovili vaški fantje po receptu starejših vaščanov; sedanjí običaj se tako ne razlikuje dosti od nekdanjega. Tudi letos so vlekli ploh. Razlika med danes in včasih je mogoče le v tem, da ni potrebna več tako številna vprega, in sicer zaradi dobrih in razširjenih cest in vozov z gumijastimi kolesi. Kljub temu pa je skozi našo vas nujno potrebna opreza voznja in je treba ploh večkrat na zadnjem koncu odnašati, kar je precej naporno pri dolžini surove smreke 16 do 20 metrov in pri debelini na sredi približno 30 cm ali še več. Razlika je tudi v tem, da mo- ra danes logar odkazati, kje in kaj smejo posekati. Seveda se ne seka več v privatnih gozdovih; pri nas smo posekali smreko v gozdu splošnega ljudskega premoženja (bivša srenjska gmajna).

Tudi plačilo za ploh se ne zapije več na zabavi na pustni terek, ker je vsak na svoji zabavi, veliko fantov in de-

klet je vezanih na izmenično delo v tovarnah, zato ni primerno sredi tedna. Navadno se fantje in dekleta zmenijo za soboto zvečer v krajevni gostilni, kjer po milij volji pijejo, jedo in plešejo. Včasih v postu (od pepelnice do velike noči) niso plesali ali se kako drugače zabavali, danes pa je to le še pretek. In mladina se najraje zabava v sobotah zvečer, ker je to tudi najbolj prikladno zaradi službe. V nedeljo pa se lahko potem »zdravi maček«.

Tako je prišla pepelnica in marsikatero dekle si zapoje staro pesem (včasih seveda, danes ne več):

Prišla je pepelnica, ostala sem samic.
Jože Ambrožič
Poljšica 21

O tkalstvu

Iz Besnice in Poljanske ter Selške doline smo v zadnjih dveh mesecih precej napisali o lanu, preji in tkanju platna. Zvedeli smo precej podrobnosti o tej nekdanji domači obrti, med drugim tudi to, da so platno v odročnejših vaseh Poljanske in Sel-

ške doline izdelovali še po zadnji vojni. Valentin Bogataj je o vlogi platna včasih lepo zapisal: »Kakor vidite, pravi, »so platno včasih in tudi še po zadnji vojni na deželi rabili skoraj za vse domače potrebe — kakor pijanec žganje za zdravilo za vsako bolezen. Otroci smo »gor rasli« v platnu, pa smo bili bolj zdravi kot so otroci danes.« Bogataj še pripominja, da se po pripovedovanju svojih staršev spominja, da so pri Kočarju v Kladju in tudi drugje tkali platno in sejali lan že v prvi polovici 19. stoletja. No, gotovo je, da so ga tkali že prej, že od vsega začetka, kar naši predniki živijo na tem ozemlju, seveda pa spomin ne seže tako daleč nazaj.

France Kozjek nam v pismu sporoča, da so v Besnici tkali platno skoraj pri vseh hišah, če izvezamo gruntarje; delali pa so ga tudi pri nekaterih gruntarjih. »Včasih so pri nekaterih hišah imeli pozimi postavljene po dvoje stavek« piše. Sporoča še, da je iz Besnice hodilo včasih dosti ljudi tkat platno na Koroško.

A. Triler

PANORAMA ● PANORAMA ● PANORAMA ● PANORAMA ● PANORAMA ● PANORAMA ● PANORAMA ● PANORAMA ● P

Evropske reke vedno bolj umazane

Marsikoga bo presenetilo, da so umazane evropske reke velika nevarnost. Naraščajoča umazanija v rekah in jezernih ogroža zdravje, škoduje poljedelstvu in nalaga industriji, ki vedno bolj potrebuje čisto vodo, velika denarna bremena.

Primeri:

Ren je postal najbolj umazana evropska reka. Pretiravanje? Ne, nasprotno. Veliki tok ima ob izviru 30 bakterij v kubičnem metru, ko prispe na Holandsko, se šte-

vilo neverjetno poveča: na 200 tisoč. Ren nosi še neki drugi tovor: 40.000 ton soli na dan — dovolj, da lahko holandskim kmetom zasoli trgovino, če bo šlo tako naprej. Da je mera polna, pa še 300 ton naftnih odpadkov.

V bližini Pariza je Sena tako umazana, da v njej ne morejo živeti niti najbolj trdožive ribe. Umazana voda je tudi vzrok, da v Franciji popijejo neverjetno veliko mineralne vode — 1,6 milijarde steklenic letno.

V Italiji so v okolici Milana s poskusi ugotovili, da je tu četrtina voda tako umazana, da je ne bodo mogli več očistiti. Voda, ki naj bi služila za namakanje, je tako okužena s kemikalijami, da je zelo upadel pridelek.

V Sovjetski zvezi se skoraj polovica odtočne vode — okrog 10 milijard kubičnih litrov se je zmanjšal ulov zultat: v zadnjih tridesetih letih — zliva v Volgo. Restrižja za 80 odstotkov, jese- ter in losos sta skoraj izginila.

To naštevanje bi lahko še nadaljevali. Stoletja so veljale evropske reke kot okras. Reke, ki so prinašale hrano, služile kot prevozna pot in krasile pokrajine. V četrtem stoletju je rimski cesar Julijan rekel za Seno: »Človeka mika, da bi pil, tako dobra in čista je videti.« Pa danes? Če padete vanjo, se boste prej zastrupili kot utonili.

Do konca zadnjega stoletja so v večini rek nalovili velike množine lososa. Dekleta,

ki so iskale službo v Rotterdamu, so zahtevala, da nočejo več kot 2-krat tedensko jesti lososa. In danes? Ribe vseh vrst izumirajo. Švicarski ribiči cenijo letno škodo zaradi umazanih vod na 2 milijona frankov. Zalostni ostanki ribje zaloge v Labi imajo tako priskuten okus po kemikalijah, da hranijo z ribami prašiče in perutnino.

Kdo zastruplja reke? Mnenja so deljena. Toda naslednje številke so verjetno zelo blizu resnice. Industrija je odgovorna za 60 odstotkov, na račun občin gre 30 odstotkov, ostalih 10 odstotkov na račun rečnih ladij, ki spuščajo odpadke, nadalje umetna gnojila in sredstva za zatiranje mrčesa, ki se s polj splakujejo v reke.

Ladja v pokoj

Prvo trgovsko ladjo na atomski pogon Savannah so splovili leta 1961. Pokazala in preskusila naj bi možnosti za uporabo atomske energije v miroljubne namene. Plula bo še do 20. avgusta. Ameriška broderska uprava je sporočila, da je ladja izpolnila namen, toda zaradi finančnega položaja ne more obratovati še naprej. Savannah je pred kratkim priplula tudi v Reko.

Bolnišnica Helgoland

Zahodnonemška vlada je poslala v Saigon v »miroljubne namene« kot svoj delež pomoči ameriškemu zvezniku v agresiji proti Severnemu Vietnamu ladjo bolnišnico Helgoland. Na ladji so delali vse drugo, le civilnega prebivalstva niso zdravili. Vsaj take rezultate so dale prve raziskave. Glavni krivci so poveljnik, prvi častnik in prvi radiotelegrafist. Poveljnik ladje je poplaval po saigonskih lokalnih in povzročal pretepe. Prvi častnik je z bolničarkami prirejal orgije na ladji, ki so se jih udeležili razen prijatelj tuji nekateri višji častniki ameriške armade. Radiotelegrafist je trgoval z mamili. Helgoland je bila polna podgan, večkrat so odpovedale klimatske naprave. Clani posadke so organizirali omrežje vlačug in so od nekaterih bolnikov zahtevali plačilo v naravi. Preiskava je zelo zavezna, ker kaže, da so nekatere ugledne saigonske osebnosti sodelovale s posadko bolnišnice.

Zaklad v gumi

Dva čistilca sta v Versaillesu pospravljala prostore in odkrila nekaj žico povezanih gum. Odvezala sta žico, odprla gumo in v njej našla pravi zaklad. Neznane je skrival v pnevmatiko okrog 3000 zlatnikov in zlatih palic v vrednosti 400.000 novih dinarjev. Če ne bodo našli lastnika, bosta delavca drugo polovico pa država.

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta,

Domovina

III. DEL

8

Te resnice, razumljivo, nihče ne ve. Zato Stefi in Fani pomilujeta samo nesrečnega Ludovica. V Stefankinem spominu živi kot natak, ki ji je po drugem Francovem pobegu, ko je bila do svoje bolezní zaposlena kot pomožna blagajničarka v kavarni tega hotela, kjer je sedaj, tožil o svoji nesrečni ljubezni, in kot človek, ki se je je potem izogibal, ko je po bolezní izgubila zaposlitev. In morda še kot človek, ki je kasneje, ko sta se po hartberškem polomu s Francem zopet vrnila v Trst, priteklo k njima čez cesto in zamenjal Franca z nekim »slikarjem«.

Toda o tem noče misliti, ker je bil ta »slikar« v resnici Franc. To pa jo spominja še bolj gnusne Francove nezvestobe in Francovega »ljubimkanja« s tisto, kasneje poblaznelo sodnikovo vdovo iz Graza, s katero ga je zapredla Anna Bauer, da bi prikrila svoj nezvestobo do svojega moža pred nekim nasledovalcem, kar je Stefi odkrila šele v pismih.

Ko bi se spomnila imena nasledovalca, bi vedela, da je bil to nečak Alfreda Bauerja in človek, ki je speljal Ludovico ženo in ga spravil v samomor. Morda bi se vsega tega spomnila, ko bi ji Fani povedala priimek zapeljivca. A ji ga ni.

In za ta brezimni opis ji je Stefi lahko samo hvaležna, saj bi jo že priimek spomnil ženske, ki je bila vzrok njene zakonske nesreče. Sicer pa jo že sam spomin na Ludovico in okolnosti, v katerih ga je spoznala in srečavala, spominjajo te nesreče, pa tudi ljubezenske utvare, krive, da Francu ni pokazala hrbta že po prvem ali vsaj drugem pobegu. Bila je slepa za njegovo nezvestobo in bila bi še vedno, ko bi ji njegove nezvestobe ne razkrila najdena pisma.

Če mu je ne, mu je ne vrača zaradi otroka, zaradi Slavka. Tej »zavesti« je pripisovala svojo čutno neobčutljivost do moških, ki so se ji kakor sleherni lepi ženi skušali približati in ji hoteli dovoliti. To jo je delalo »hladno, je mislila, ne da bi se zavedala svoje podzavestne ljubezni in podrejenosti »možu, ki ga noče več ljubiti«.

Sele danes je začutila, da bi lahko ljubila tudi drugega moškega; vojaka, ki jo je prosil, če bi se lahko zvečer videla, ker se šele jutri vrača v Kobarid; vojaka, ki jo je, ne da bi jo nagovarjal k ljubezni, že s svojo prisotnostjo in pripovedovanjem o svoji izgubljeni ljubezni, žrtvi te vojne, čutno vznemiril; vojaka, ki ji je ugajal že na prvi pogled, prav tako kakor nekoč Franc in ki bi si jo tisti trenutek med potjo lahko vzel s prav tako lahkoto, kakor si jo je polastil Franc pred dvanajstimi leti že ob prvem ljubezenskem sestanku med vrbrami ob Murju; vojaka, ki ji je bil že na prvi pogled ljub, a ki ga je vseeno odklonila s podzavestno zvestobo do moža, in z bojaznijo, da bi bilo večerno snidenje z vojakom po vsem tem, kar čuti do njega, »nevarno«.

»Pa bi bilo lahko tako lepo! Vso pravico bi imela!« jo zopet spreletava sladek srh. Franc vendar nima nobene pravice več do nje in njenega telesa. »Franc se tako ali tako ne bo več vrnil. Ne sme se vrniti! A tudi ko bi se...« Zakaj sploh še misli na to ime, ki ga zanjo več ni? Ne odpoveduje se vojaku zaradi njega, marveč zaradi otroka. »Zaradi Slavka!« Zopet ponavlja ta refren, obenem pa ji je žal, ker se ni zmenila z vojakom, neznancom (O, celo njegovo ime je že pozabila!)... »Kako je že rekel?« Ne more se spomniti, dokler se ne spomni, da ima rad rože kakor penzberški, na fronti oslepel rudar Fric Ebner.

»Da, Fric!« se razveseli tega imena. »A priimek? Priimek...« Ne, zaman si razbija glavo. Ne more se ga spomniti. »Najbolje je, da ga pozabim. Pozabim tudi ime.« K Bajberlovim bo šla. Pri Bajberlovi bodo zaživel stari lepi tržaški časi. Da, samo lepi! Težkih se ne bosta spominjali, ker so že sedanji pretežki, da bi jih težili še z obujanjem težkih spominov. Pravzaprav pa so bila tržaška leta njenega zakona najlepša. Franc je bil v Trstu tako dober z njo. »Laž! Utvara! Bil je hinavec!« Nocoj bi mu lahko vrnila. In ne samo vrnila, tudi srečna bi bila lahko z drugim. Zdaj ji je žal, da je vojaka zavrnila, češ da mora po opravih, čeprav ni imela nobenih opravkov in se je namenila v Trst samo zaradi želje, da bi obiskala svoje znance, ali pa morda samo zato, da bi zopet videla Trst, najljubše, najlepše mesto med vsemi mesti na svetu.

Da, o tem mestu, če že ne o skupnih lepih trenutkih, se bosta menili z Bajberlovo. Dan je prelep, Bajberlova bo oblekla Ivančka (no, oblekel se bo sam, saj je že pobč kakor Slavko, se nasmehe spominom, ko sta bila Ivanček in Slavko še potrebna pomoči pri oblačenju) in šli bodo na sprehod. »Da, kakor včasih,« si pravi, obenem pa ji je žal, da ni vzela s seboj tudi Slavka. Oba — Slavko in Ivanček — bi bila drug drugega vesela, saj bi se srečala kot »stara« prijatelja. Zares, Slavka bi morala vzeti s seboj. Učitelj Grjup bi mu prav gotovo dovolil. Sobota je, 20. aprila... »Pa drugič! Čez dva meseca bodo že počitnice.« Tako si pravi, potem pa ugiba, kako jo bo Bajberlova pogledala. »Presenečena bo. Prav gotovo bo presenečena!« In vesela je bo. Nje ter kosa masla in vrečke jajčk...

Vse je še tako kakor pred leti: hiša, stopnice, vrata. Le rož ni na oknih. »Ne, zavese so spuščene! Tiste temnordeče zavese...« za trenutek Stefi obstane in se zboji, da Bajberlove ni doma, saj so tudi okna zaprta, a šipe prašne. Ne, ni vse tako, kakor je bilo videti na prvi pogled! Prašnih oken in oken brez rož Bajberlova nikoli ni trpela. Mogoče je odpotovala na možev dom; v Istro, v Novigrad. »Prej ko ne. V mestih je življenje težko.« šele zadnji Stefi opazi ljudi. Tudi ljudje so drugačni, kakor so bili pred leti. Izstradani so. Na prijetnem moškem, ki gre pravkar mimo, visi ponošena obleka kakor junje na pitčjem strašilu.

Virida s Pristave

Ob zaključku zadnjega kramljanja o pesnikovi poti v Stično, smo mimogrede omenili tudi Virido Visconti, ovdovelo habsburško vladarico, ki je našla svoj mir prav v naši deželi. In rekli smo tudi, da bi bilo prav, kaj več povedati o tej nenavadni ženi, tako tesno povezani z našo tako zgodovino.

Pa so me prijatelji, ki zvesto hodijo »po Prešernovih stopinjah«, spodbudili, naj le povem tudi to zanimivo zgodbo, četudi ni v nobeni zvezi z našim pesnikom. Rečimo zato, da je ta sestavek nadaljevanje prejšnjega, o dolenski Stični!

MILANSKA KNEŽNA

Nepoučen popotnik, ki si ogleduje prostorno notranjščino stiške samostanske cerkve, kar osupne, ko uzre v stransko steno vzdignan nagrobnik: na njem je upodobljena zvrta kača, ko pravkar požira gola otročička! Radoznalemu obiskovalcu kmalu kdo od domačinov pojasni, da je to nagrobnik vojvodinje Viride iz milanskega rodu Viscontijev. Seveda se ob tej razlagi tudi takoj spomnimo na prav tisti motiv, kačo, ki požira otroka, v grbu mesta Milana in na velikanske reliefne podobe nad vsemi vhodi v tamkajšnji grad.

A le kako muhasto naključje je pripeljalo Virido, prelepo in razvajeno hčerko lombardijskega kneza, iz njenih razkošnih milanskih dvorov v zapuščeno samotno stiške preproščine in revščine?

Praden si odgovorimo na to nevadno vprašanje, se moramo prej vživeti v leto 1365. Takrat je vladal avstrijskim deželam vojvoda Rudolf IV. Habsburški. Zaradi svoje prirojene bojevitosti je prihajal v neprestane spore s severnimi in južnimi sosedi. Posebno z oglejskim patriarhom, ki je bil tudi svetni vladar nekaterih pokrajin na spodnji meji Avstrije, si je bil v laseh.

Da bi laže obvladal in krotil svoje zopernike, si je skušal z družinskimi vezmi pridobiti zavezništvo mogočnega lombardijskega kneza iz rodu Viscontijev. A poslušajmo prej zgodovino!

ZASTRUPLJEN GOST

Rudolf IV. je imel kar četrto bratov: starejša, Konrad in Friderik, sta se mu nekaj upirala pa ju je zato zaprl v dosmrtno ječo — mlajša dva, Albrehta in Leopolda, pa si je izbral za prestolonaslednika. S tem, da bi Albreht pozneje vladal Gornji in Nižji Avstriji, Leopold pa Stajerski, Koroški, Kranjski, Tirolski, delu Švice, Istri in Trstu.

Ceravno je bil Rudolf IV. še mlad vladar (vladal je le

7 let, umrl je že v 26. letu starosti), je vendarle zapisal svoje ime tudi v našo zgodovino. Ustanovil je Novo mesto, ki se je še do prve svetovne vojne uradno imenovalo Rudolfovo. V Ljubljani je sklical 27. marca leta 1360 knežji kongres — torej je bil oni znani kongres evropskih vladarjev v l. 1821, že drugi, ki si je izbral Ljubljano za svoje dogovore!

Rudolf IV. je l. 1364 povzdignil Kranjsko na stopnjo

drugi, je bilo brez moči v sredi tuje dežele.

Biti je moralo kaj klavarno: avstrijski snubci so se sicer vračali z lepo laško nevesto — toda vozili so v domovino tudi truplo svojega vladarja.

BRATOVSKI SPORI

Ker pa je bil Viridin soprog Leopold še mladoleten, je vlado v obeh delih habsburške Avstrije prevzel njegov starejši brat Albreht. Milanska knežna tega zasuka usode ni bila prav vesela, saj se je iznenada znašla pod varu-

Virida Visconti — po sliki v ljubljanskem muzeju

samostojne vojvodine — prej je bila le del Koroške. — Na Dunaju je dal taisti Rudolf zgraditi mogočno cerkev sv. Stefana — hkrati pa je leta 1365 tudi ustanovil slavnoznanostno dunajsko univerzo, ki je bila v poznejših letih učiteljska mnogih rodov naših znanstvenikov in literatov.

No, in temu razboritemu Rudolfu je padlo v glavo, da bi Viscontijev rod povezal s svojim. Izbral je za to svojega petnajstletnega brata Leopolda in ga poročil z milansko knežno Virido!

Kot niso bili avstrijski velikaši zadovoljni, da bi imel njihov bodoči vladar Lahinjo za ženo, tako tudi milanski plemiči niso privoščili svoje lepote nemški deželi. Morda sta bila ta mržnja in ljubosumje vzrok domnevi, da je bil Rudolf IV. prav na milanskem dvorcu, med poročno gostijo, zavrtno umorjen, s strupom v jedi... Spremembo Rudolfovo so bili večinoma plemiči iz slovenskih dežel: grof Celjski, Vošk Turjaški, Urh Ravbar, vitez Lambergar, Ostroržar in

štvo svojega svaka, le nekaj let starejšega od njenega moža.

Sele čez leta je mogel Leopold III. prevzeti svoj dedni delež in tako je tudi Virida dosegla svoj davni sen, postala je sovladarica mnogih dežel. V zakonu so se ji rotem rodili štiri sinovi. Sreče z Leopoldom pa ni bila dolgo deležna.

Ker je bila Virida ponosna žena, je z vso dušo podpirala slavočepne načrte svojega moža. Spodbujala ga je, da se je spuščal v boje za utrditev in povečanje državnih posesti. V enem takih bojov s svobodoljubnimi Svicarji leta 1386 je Leopold III. padel, star komaj 34 let.

Zdaj pa so prišli nad vodo Virido zares črni oblaki: spet je postal svak Albrecht njen in njenih mladoletnih sinov neprijazni varuh. Z izgovorom, da bodo fantje imeli na Dunaju boljše vzgojo, jih je vzel k sebi, vdomo pa pustil životariti samo v Leopoldovem Gradcu.

Ni pa bilo še zadosti, da je

Virida izgubila moža in otroke, doživeti je morala še do štiri hujše stvari. Medtem ko je prišla nadno družinska nesreča, so ji v Milanu zastrupili še očeta in dva brata. Ker pa je bila Virida s svojim milanskim sorodstvom v stalnih pismenih stikih, so jo iznenada obdolžili zvez z morilci. Le stežka se je rešila tega hudega suma in se rešila smrti na grmadi ali vsaj dosmrtno ječe. Ne bo napak, če zdajle povemo, da ji je v teh trpkih urah stal zvesto ob strani razvpiti grof Herman Celjski in ji tudi največ pomagal.

Užaljena in razočarana je nekdanja ponosna milanska knežna zapustila Gradec in prišla v dolejsko Stično, da bi tu v miru in v varstvu pobožnih belih menihov dočakala odrešujočo smrt...

GOSPA S PRISTAVE

Kupila si je malo graščino, kako uro hoda nad Stično na samotni Pristavi. Tam si je uredila z denarjem, ki ji je ostal od bogate dote, skromen dvor in se nato vsa pre-dala žalostni usodi ovdovete žene in otrok oropane matere. Da ji ne bi bilo treba hoditi v dolino, si je poleg gradu sezidala še kapelico, v katero so prihajali maševati stiški menihi.

Sicer so prihajali na Pristavo od časa do časa imenitni obiskovalci, ne le okoliški plemiči, pač pa tudi sorodstvo iz Milana in sinovi z Dunaja. A Virida je hotela le miru in pozabljenja. Z dobrosrčnostjo do okoliških revnih kmetičev si je pridobila pri domačinih iskreno ljubezen. Se dandanašnji živi med tamkajšnjim ljudstvom zvest in lep spomin na »gospo s Pristave«.

Leta 1414, po skoro tridesetletnem bivanju na Pristavi, je Leopoldova vdova umrla. Kot veliko dobrotnico samostana in kot nekdanjo državno vladarico, so jo menihi pokopali v svoji cerkveni kripti. Na bližnjo steno so pritrtili njen nagrobnik z grbom milanskih Viscontijev.

Spet nedoumljivih okoliščin je Virido vsaj posredno še nekajkrat povezal z našimi kraji. Njen sin, Ernest Zelezni, je bil zadnji avstrijski vladar, ki se je dal ustoličiti na Gosposvetem polju za koroškega vojvodo še po sta-

Grb Virida

rodavnem slovenskem obredu. Bilo je to l. 1414, torej v letu materine smrti...

V času svojega vladanja (1411 — 1434) je utegnil Ernest Zelezni obiskati tudi Kranj — vsaj tako je pričala spominska plošča, najdena v viteški dvorani naše stare mestne hiše (danes Gorenjski muzej). Vklasan napis bi po slovensko takole slovel: »V tej dvorani je nadvojvoda Ernest gostil svoje žlahtne prijatelje in zveste domačine; z rujnim dolenskim vinom, je pil zdravice v čast viteštva in bojnih zmag.«

Ernest Habsburgovec je bil neki izjemno velik in močan mož, odtod naslov »Zelezni«. Bil pa je miroljuben vladar, pravičen in dobrotljiv knez. Ljubljani je l. 1421 pomagal braniti njene pravice proti samopašnim kranjskim stanovom.

Kako rado se muhasto naključje poigra s človeškimi čustvi, sprevidimo tudi po dejstvu, da je prav Viridin pravnuk Jožef II. razpustil tudi onj stiški samostan, ki mu je bila njegova prababica tako velika dobrotnica...

Povejmo še, da je bila med Viridinimi direktnimi potomci tudi mogočna cesarica Marija Terezija. Pa tudi obe nesrečni soprogi francoskih vladarjev Marija Antonieta, obglavljena kot žena zadnjega Ludovika, in Marija Luiza, žena cesarja Napoleona I., ki mu je od vseh njegovih žena edina rodila sina, Rod Viridin je vladal Avstriji prav do zadnjih dni njene habsburške dinastije. Tudi cesar Franc Jožef in Karel Poslednji sta bila njene krvi.

PLANINSKA KOČA

Danes skoro da ni nobene ga sledu več po Viridinem gradu na Pristavi. Iz njegovih razvalin so pobrali kamenje in z njim zgradili podružnično cerkvice, posvečene svetu Lamprehtu. Vsako leto po enkrat mašujejo v njej stiški menihi. Morda vpletajo v svoje molitve tudi hvaležen spomin na svojo davno dobrotnico? — Cistercijanski menihi so se namreč l. 1896 vrnili v Stično — po 112-letnem izgnanstvu.

Če je bila stiška Pristava še do nedavnega kaj malo znana širši javnosti, jo danes marsikdo že pozna. In to po zaslugi lepe planinske kočice, postavljene prav na vrhu, 695 metrov visoko. Imenuje se »Partizanski dom na Pristavi«. Zlahka je dosegljiv tudi z avtomobilom; lepše pa je iti peš, mimo položnih polj in šumečih host. Po dobri uri hoda smo iz doline na vrhu. Od tam se nam odpre čudovit razgled po vsej Dolenski, od kočevskega Roga do Gorjancev na jugu do zasneženih gorenjskih gora na severu. Tam na vzvodu pa se tiho vzpenja v višino 592 metrov, mogočna, vinska gora Primskovo.

CRTOMIR ZOREC

Nečisti posli

Janez Jugovic se bo zagovarjal pred sodiščem

34-letni Janez Jugovic iz Virmaš je bil leta 1963 zaposlen kot upravnik Invalidske delavnice za poklicno rehabilitacijo in zaposlitev slepih v Škofji Loki, kjer je sklepal kooperacijske posle s privatnimi obrtniki in opravljaj druga dela. Tako je sklenil pogodbo tudi s privatnim ključavničarjem Stefanom Poredošom iz Kranja. Dогоvoril se je z njim, da bo obdelal 121 ohišij in podstavkov za točenje piva ter prav toliko pip.

Poredoš je v mesecu juliju 1963 opravil precej pogodbenega dela. Ker je bil mlad obrtnik, komaj je namreč začel z obrtjo, je Jugovica prosil, če mu podjetje lahko da kak predujem za že opravljena dela. Ta mu je pojasnil, da predujma sicer ne more dobiti, da pa naj predloži podjetju račun, v

katerem naj navede, da so vsa dela že opravljena, potem pa bo on uredil naprej, da bo dobil denar izplačan. Postavil pa je Poredošu pogoje, da mu mora, ko bo denar prejel, za nekaj časa posoditi 400.000 starih dinarjev.

Ko je Poredoš predložil račun za 1.548.800 starih dinarjev, kolikor veljajo vsa opravljena dela, ga je Jugovic podpisal, blagajničarka pa je izpolnila nalog za izplačilo. Ker podjetje ni imelo v banki toliko denarja, so izstavili nov nalog za 1 milijon 300.000 dinarjev. Poredoš je dobil denar izplačan in od tega zneska je Jugovicu posodil 400.000 dinarjev za nakup osebnega avtomobila.

Zaradi teh nečistih poslov se bo moral Jugovic kmalu zagovarjati pred občinskim sodiščem. S. S.

V prepiru zabodla moža

V nedeljo ob 11.30 sta se v Zabreznici pri Zirovnici sprla zakonca Legat iz Zabreznice 34. V razburjenosti je žena potegnila nož in z njim zabodla v srce svojega moža, ki so ga hudo ranjenega prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Hotel je ustaviti štoparju

V nedeljo ob 21.30 sta v Kranju na Ljubljanski cesti blizu hiše št. 16 trčila osebnega avtomobila DKW F-12, voznik Milan Šter in fiat 600, ki ga je vozil Viktor Božnar.

Šter je vozil iz Kranja proti Ljubljani. Na avtobusnem postajališču je opazil avtostoparja in pritisnil na zavoro. Zaradi mastne ceste pa ga je zaneslo na levo polovico cestišča in je trčil skupaj z Božnarjem, ki je pripeljal iz nasprotna smeri. Čeprav se je Božnar skušal umakniti na skrajni rob ceste, nesreče ni mogel preprečiti. Na obeh vozilih je škoda za 900.000 starih dinarjev, laže pa je bila ranjena Katja Šipuš, sopotnica v Šterovem avtomobilu. S. S.

Še enkrat:

»Komenški mojstri gline«

Osebni dohodki so precej višji kot je navedel novinar — Ali bo nekdo kupil avtomobil ali ne, je njegova stvar, ni pa to edino merilo standarda

V zvezi z vašim člankom »Komenški mojstri gline« z dne 18.2.1967, v listu Glas, ki ga je napisal novinar K. Makuc, dajemo naslednje pojsnilo:

Osebni dohodki, ki jih je razčlenil po kvalifikacijah in o katerih je dobil podatke pri našem kolektivu, absolutno niso realni. Poprečni osebni dohodki za leto 1966 znašajo S-dinarjev 88.000 in ne 75.000 kot navajate v članku. Edini »mojster« tov. Janez Kepic, ki je tudi najstarejši delavec v tej zadrugi, ima mesečni poprečni dohodek 130.000 S-din, ne pa 90.000. Ostali kvalificirani delavci-lončarji imajo mesečni OD od 80 do 90.000 S-din. Delavke pri kalupih imajo mesečno od 70 do 80.000 S-din in ne 30 do 40.000 kot navaja pisec v članku. Nekvalificirani de-

lavci pa imajo 55 do 60.000 starih din brez kakršnihkoli nadur.

Lažno je tudi napisano glede ponudbe delovne sile. Kakor pri drugih podjetjih, imamo tudi pri nas dovolj ponudbe za nekvalificirano delo. Problem pa je za kvalificirane lončarje in vajence, za katere že nekaj let resnično ni bilo nobenih ponudb.

Iz gornjih podatkov, za katere jamčimo, vidimo, da osebni dohodki niso tako nizki, da se ne bi mogel delavec prikopati tudi do avtomobila, če bi bil zanj zainteresiran.

Mimogrede naj še omenimo, da več članov našega kolektiva gradi nove stanovanjske hiše, večinoma z lastnimi prihranki.

Lončarska obrtna zadruga Komenda

Pokaži, kaj znaš v Tržiču

Mladinski aktiv ZMS tovarne ZLIT v Tržiču je v petek, 25. februarja, organiziral v Cankarjevem domu v Tržiču javno mladinsko oddajo Pokaži kaj znaš. Sodelovali so mladinci in mladinke tovarne Sava Kranj, Peko Tržič, BPT Tržič in drugi.

Pred štiričlansko strokovno komisijo so nastopili pevci popevk, ansambli, recitatorji in humoristi. Prvo nagrado, osemdnevno potovanje pa Italiji, Švici in Franciji z ogledom pobratenega mesta Ste Marie aux Mines si je priboril vokalni trio sester Tatjane, Jelke in Erne Potočnik iz Satne pri Begunjah. Drugo mesto je zasedla pevka popevk Zlata Karo iz Tržiča, tretji pa je bil ansambel Vilija Perka iz Tržiča.

Kot zanimivost pa še to: Tudi zadnji na tem tekmovanju je prejel lepo nagrado in sicer enodnevno potovanje v Avstrijo in Italijo.

—dh

Adergas

Ali šola res ni primerna?

V Glasu št. 15 smo 25. februarja brali pod naslovom »Šola ni več primerna«, da so prostori šole v Adergasu vse prej kot primerni za šolski pouk. Pisec tega članka gotovo še ni bil v teh, nekdanjih samostanskih prostorih, sicer ne bi zapisal tako neutemeljenih želja peščice volivcev. Poglejmo, koliko je resnice v njegovih besedah!

Šola v Adergasu je res že stara, lahko rečemo častitljiva. Ali jo bomo res samo zaradi imena »stara« zavrgli? In pa zato, ker stoji v mirnem kraju? Še dobro, da je vsaj toliko odmaknjena od prometa, da so otroci varni, ko pridejo iz šole in se do glavne ceste že umirijo. Šola v Adergasu ima vse možnosti za dobro vzgojno delo. Šolski prostori so dovolj svetli in suhi. Siroko in položno

stopnišče povezuje dolg hodnik, ki v slabem vremenu lahko služi za sprostitev otrok brez nevarnosti, da bi napravili kaj škode, kar se že ponavlja v moderni novi šoli v Cerkljah. Res smo radovedni, zakaj ta šola ne bi bila primerna! Morda zaradi strehe, ki bi morala biti obnovljena že pred dvajsetimi leti? Kdo je odgovoren za to malomarnost? Z nekaj denarja bi se dalo obvarovati večmilijonsko vrednost — tako bi moralo biti, če bi bili bolj gospodarni! Še dobro šola v Adergasu bi bilo torej možno obvarovati z malenkostnim denarjem, zavreči jo pa zaradi tega res ne kaže! M.

Delovna skupnost Živinorejsko-veterinarskega zavoda Kranj,

Begunjska 5, razpisuje na osnovi 13. člena Statuta zavoda novo delovno mesto:

vodja selekcije

Pogoji: diplomiran inženir agromomije — živinorejska smer.

Rok prijave je 15 dni od dneva objave.

Prošnjo je treba nasloviti na Živinorejsko-veterinarski zavod Kranj, Begunjska 5.

K. M.

Ni res

Ni res, da je Ljubljana transport obrat Jesenice izročil žičnico na Spanov vrh matičnemu podjetju zaradi izgub, marveč je le združil žičnico in bifeje s tamkajšnjim Turističnim birojem v posebno enoto, ki pa je še vedno v okviru obrata Jesenice. Jeseniški obrat želi, da se to posebej objavi zaradi nepravilnega stavka v reportaži pod naslovom Med ognjem in jeklom, objavljeni 21. januarja letos.

Huda prometna nesreča na Hrušici Obtičal v grabnu Voznik in sopotnik hudo ranjena

V noči od sobote na nedeljo se je na Hrušici zgodila huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila LJ 565-85 Boris Klemen iz Ljubljane je vozil iz Kranjske gore proti Jesenicam. Ker je bila cesta poledenela, Klemen pa je vozil s precejšnjo hitrostjo, ga je v ovinku pred mostičkom na Hrušici zaneslo na levo stran ceste, od tu pa v sedem metrov globok graben, kjer je obtičal v grmu. Vozniku je uspelo, da se je sam splazil z avtomobila, sopotnik Dimitrij pa je nezavesten obležal na sedežu. Oba so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

SREDA — 1. marca

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Lepe melodije — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Sonata v F-duru — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 »Iz stolpa sem mi zvon doni...« — 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Odlo-mek iz 1. dejanja opere »Othello« — 13.30 Priporoča-

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

jo vam — 14.05 Igrajo veliki zabavni orkestri — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Majhen recital pianistke Marine Horakove — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Melodije s hammond

orglami — 20.10 Rusko zla-to — glasbena drama — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Zaplešimo z orkestrom Ray Anthony.

ČETRTEK — 2. marca

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Petnajst minut z ansambлом in solisti Milana Stanteta — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Z našimi pevci v operah italijanskih veristov — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Sprehod z orkestri — 12.10 Igrajo doma-či ansambli — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 »Domači plesi« in še kaj — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pisana orkestralna paleta plesnih ritmov — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Melodije za klavir in godala — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična

oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Fragmenti iz opere »Faust« — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.10 Samospevi Mozarta in Beethovna — 23.05 Melodije slovenskih avtorjev igra Plesni orkester RTV Ljubljana.

PETEK — 3. marca

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Četr-t ure z ansambлом Darka Skoberneta — 9.40 Pojo tuji mladinski zbori — 10.15 Dvajset minut pri skladatelju Stanku Premrlu — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Popevke s tekočega traku —

SREDA — 1. marca

9.40 TV v šoli, 10.35 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 16.40 Poročila, 17.05 Drežček in trije marsovci, 17.25 Medigra, 17.30 Ekspedicija, 17.55 Poročila (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radovednežev, 19.10 Karneval (RTV Zagreb) — 19.30 Mozaik kratkega filma (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.25 Inter : Real (RTV Ljubljana) — 22.15 TV dnevnik (RTV Beograd) — 22.30 Reportaža s svetovnega prvenstva v

umetnostnem drsanju (RTV Zagreb) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.25 Poljudno znanstveni film, 19.00 TV tribuna (RTV Beograd) — 20.30 Propagandna oddaja, 22.15 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

ČETRTEK — 2. marca

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina, 11.25 Glasbeni pouk (RTV Beograd), 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb)

— 16.10 TV v šoli (RTV Ljubljana) — 16.40 Glasbeni pouk (RTV Beograd) — 17.05 Poročila, 17.10 Tik tak, 17.25 Pionirski TV studio, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Se en korak (RTV Zagreb) — 18.35 Pet notnih črt za popevko, 19.05 Človek in kultura (RTV Ljubljana) — 19.40 TV prospekt (RTV Zagreb) — 19.54 Medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Aktualni pogovori (RTV Beograd) — 21.10 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju (Evrovizija) — 22.40 TV dnevnik (RTV Beograd)

— **Drugi program:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.00 Družina in družba (RTV Beograd) — 19.40 TV prospekt (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Skopje) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 3. marca

9.40 TV v šoli, 10.35 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 17.15 Filmi za otroke

(RTV Zagreb), 17.55 TV obzornik, 18.15 Operna scena, 18.50 Nesrečniki VI. (RTV Ljubljana), 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cikcak, 20.37 Resnica o ženskah (RTV Ljubljana), 20.45 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju (Evrovizija) — 23.00 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi program:** — 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Novele, 18.45 Rezerviran čas, 19.05 Panorama (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** — 20.30 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 20.35 Filmski omnibus (RTV Beograd) — 23.00 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

TELEVIZIJA

Jesenice »RADIO«

1. marca angleški film DARLING
2. marca jugoslovanski film NEVESINJSKA PUSKA
3. marca francoski film PUSTOLOVŠČINE LAMMYJA CANTIONA

Jesenice »PLAVŽ«

1. marca jugoslovanski film NEVESINJSKA PUSKA
2. marca ameriški barvni film ŽIVETI SVOBODNO
3. marca ameriški barvni film ŽIVETI SVOBODNO

Zirovnica

1. marca ameriški barvni CS film MOJE PESMI, MOJE SANJE

Dovje-Mojstrana

2. marca ameriški barvni

CS film MOJE PESMI, MOJE SANJE

Kranjska gora

2. marca angleški film DARLING

3. marca ameriški barvni CS film MOJE PESMI, MOJE SANJE

Dimnikarsko podjetje Kranj, Zupaničeva ul. 4, razpisuje mesto DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji za razpisano mesto so naslednji: da ima strokovno izobrazbo dimnikarske stroke in opravljen mojstrski izpit ter najmanj 3-letno prakso na vodilnem mestu mojstra v dimnikarski stroki.

Prijave s potrebnimi dokazili o strokovnosti pošljite razpisni komisiji Dimnikarskega podjetja Kranj. Prijave sprejemamo do 16. 3. 1967.

Izdelujemo montažne stanovanjske hiše, okna, vrata, furnir, gradbene plošče in lignofol.

PRIDITE IN SI V TOVARNIŠKI MALOPRODAJI OGLEDJTE NAŠE IZDELKE!

POSVETUJTE SE Z NAŠIMI STROKOVNJAKI!

Telefon:
h. c. 85-336, 337, 338, 339

JELOVICA

Škofja Loka

Zahvala

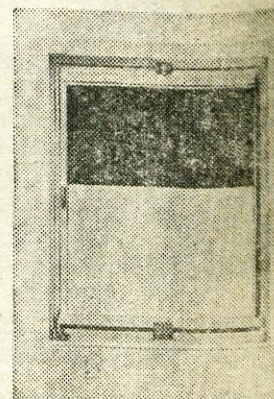
Ob izgubi našega dragega očeta, brata in strica

Antona Beštra
iz Rudna

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, poklonili cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala dr. Režku za njegovo dolgoletno zdravljenje, enako tudi g. župniku Kosu, vsem sosedom, znancem in prijateljem.

Žalujoče družine: Bešter, Dovžan in Radon

Kranj, 27. februarja 1967

Prodaj

Ugodno prodaj centrifugo »HIMO«. Staretova 21, Kranj 845
Prodaj dobro ohranjena vrata za krušno peč. Praprotna polica 20, Cerklje 921

Prodaj krmilno repo, peso in deske 30 mm. Bernard Peter, Zg. Senica 14, Medvode 922

VW Export 1962, »luksuz« izvedba, prodaj. Mulej, Jesenice 3, Javornik, Dobravska 6 923

Prodaj dobro ohranjen fiat 500. Sr. Bela 8, Preddvor 924

Prodaj dobro ohranjen fiat 750 s prevoženimi 28.000 kilometri za gotovino ali na ček. Naslov v oglašnem oddelku 925

Prodaj krmilno repo (10 ton). Luže 38, Senčur 926
Prodaj štedilnik kabinet. Senčur 369 927

Prodaj kravo s tretjim tetom. Skofjeloška 30, Kranj 928

Prodaj prašiča za zakol. Voglje 44, Senčur 929

Prodaj 5 prašičkov, 6 tednov starih. Novak, Apno 1, Cerklje 930

Podarm novo peč za centralno od 24.500 do 34.500 kalorij. Zupanc Vinko, Senčur 234 931

Prodaj kravo s četrtim tetom in slamoreznicu na motorni pogon. Stern Janez, Zalog 41, Cerklje 932

Prodaj pramo in moped. Kokrica 16, Kranj 933

Prodaj semenski oves, krompir igor, debeline 3 — 5 centimetrov in vprežne tro-

delne brane. Voklo 44, Senčur 934

Prodaj športni otroški voziček »Jadranc« in športno Rogovo kolo. Naslov v oglašnem oddelku 935

Prodaj »Puch« 250 ccm. Naslov v oglašnem oddelku 936

Prodaj motorno kosilnico Irus in »dromeljne« 16 col. Tupaliče 25, Preddvor 937

Prodaj borova drva in kline cirkularno. 80 cm premera. Suha 24 Kranj 938

Prodaj 3 prašiče od 70 do 90 kg. Zg. Brnik 16, Cerklje 939

Ugodno prodaj 32-basno klavirsko harmoniko. Naslov v oglašnem oddelku 940

Prodaj zapravljiček. Poženik 20, Cerklje 941

Prodaj moped T 12, Hoteleže 50, Preddvor 942

Zelo poceni prodaj kuhinjsko opremo in televizor RR Niš. Bohinc Marija, Zasavska c. 22, Kranj 943

Ugodno prodaj kombiniran otroški voziček. Cankarjeva 9, Kranj 944

Prodaj novejši motor »Java« 175 ccm. Udir Mirko, Sp. Besnica 6 945

Prodaj dve postelji z žimnicami in nočni omarici. Pot na Jošta 16, Kranj 946

Kupim

Kupim fiat 750. Naslov v oglašnem oddelku 947

Kupim zazidljivo parcelo ali hišo v gradnji v bližini kolodvora Sk. Loka do Sp. Bitnja. Plačam v gotovini. Anton Šubic, tovarna Šešir. Sk. Loka 948

Kupim večjo količino suhih lepih smrekovih plovov.

Hafner Franc, mizar Zasavska 2, Kranj 949

Kupim brezo svinjo. Bohinc Marjana, pri kolodvoru Medvode 35 950

Kupim sprednji del gumi voza 15 ali 16-colski. Močnik Franc, Ambrož pod Krvavcem 1, Cerklje 951

Ostalo

Na novo poročena iščeta sobo v Kranju ali okolici, za dobo 5 let. Naslov v oglašnem oddelku 952

Iščem upokojenko za varstvo treh otrok. Nudim hrano in stanovanje. Naslov v oglašnem oddelku 953

Očividce nesreče na Savskem mostu dne 29. IV. 1966 zvečer, prosim, da se javijo na naslov Štefe Jože, Cirilova 11, Kranj 964

Našel sem bundo. Poizve se pri Kozjek Francu, Zdravstveni dom, Kranj 954

Nujno iščem fanta za pomoč na mali kmetiji. Stanovanje in hrana v hiši. Voklo 65, Senčur 955

Menjam gnoj za slamo ali

V soboto 4. marca se začne SOBOTNI NADALJEVALNI PLESNI TEČAJ

ob 18.30. Kdor ima čas med tednom, se lahko vpiše v (torkov-četrtak) začetniški in (ob sredo in petkih) nadaljevalni plesni tečaj. Tečaji se začne vedno od 18.30 in trajajo do 20.30. Zveze z avtobusi ugodne. Vpišete se lahko vsak dan od 18. ure dalje v Delavskem domu 4, Kranj

LESNA INDUSTRIJA KRANJ

proda

na javni licitaciji, ki bo v ponedeljek, 6. 3. 1967, na obratu Preddvor ob 10. uri

osebni avto IMV kombi. Avto je v voznem stanju in dobro ohranjen.

Ogled avtomobila je možen na obratu Preddvor vsak dan od 8. do 10. ure.

LESNA INDUSTRIJA KRANJ

seno. Osterman, Luže 2, Senčur 956

Lepo nagrado dam tistemu, ki mi preskrbi dvosobno stanovanje ali enosobno v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 957

Preklicujem besede, ki sem jih govorila o Znidarju Maksu, Utik za neresnične. Knafel Franciška, Lahovče 64, Cerklje 958

Našla sem dežnik in mrežo. Dobi se Zasavska c. 18, Kranj 959

SVEŽA domača jajca dobite vsak dan pri BAJDU, Križe 81. Cena konkurenčna! 960

24. februarja sem izgubila zlato zapestnico na poti od Valjavčeve ulice do kranjske pošte. Pošteni najditelj dobi nagrado. S. S. Kranj, Valjavčeva ul. 4/8 961

Prireditve

Gostilna pri Benku, Gorše Stane, Križe. Ob prazniku dneva žena čestita in se pri-

poroča za cenjeni obisk. Solidno boste postreženi in kvaletetnimi vini. 963

V marcu imajo praznik tudi mučenci. Pavlica in Jožica, točajki v Hotelu EVROPA KRANJ, sta za ta mesec pripravili specialni cocktail: MUCENIKOVA TOLAZBA. 962

LESNINA Ljubljana, delovna enota Kranj,

razglašta prosto delovno mesto snažilke (honorarna zaposlitev).

Nastop službe je mogoč takoj, ali po dogovoru. Pismene prijave sprejema Lesnina Ljubljana, delovna enota Kranj, Titov trg 5.

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila naša dobra mama in stara mama

Marija Sajovic

rojena Fajfar, Struževo 13

Pogreb bo v četrtek, 2. marca 1967 ob 16. uri izpred križišča v Kranju.

Zalujoči: Marija Markelj z družino, Janez, Angela, Tone z družino, snaha Mara, Beti in zet Janko, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

Mihaela Pavlin

iz Naklega

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom in znancom, ki so nam ob teh težkih dneh pomagali, darovali vence in izrekli sožalje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Še posebna zahvala sosedom Legatovim, Sušnikovim in Jarčevim za nesebično pomoč.

Zalujoči: PAVLINOVI

SALONITNA KRITINA, trd in mehak REZAN LES, ter ostalo stavbeno pohištvo

SLOVENJALE

Ljubljana VIZMARJE 168

WARMUTH

nudi več

Spomladanski vzorci 1967 čakajo na vas

Vsak dan neprekinjeno odprto od 8. do 18. ure

Ob sobotah od 8. do 13. ure

Kot vedno kakovostno in poceni

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnina: letna 24.—, polletna 12.— N-din. Cena posameznih števk 0,40 N-din. — Mali oglasi: 0,6 do 1 N-din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Breda Pečjak

Kranjski vaterpolisti so v domačem bazenu v treh srečanjih premagali v soboto in nedeljo vaterpoliste iz Reke. Pionirji so zmagali s 7:4 (2:2, 1:1, 3:0, 1:1), člani pa so v soboto zmagali s 7:5 (2:3, 2:1, 2:1, 1:0), ter v nedeljo s 5:2 (0:0, 2:1, 2:0, 1:1).

V okviru tekmovanja za plavalni pokal mesta Reke sta se v nedeljo pomerili ekipi Primorja in Triglava. V obeh konkurencah, članski in pionirski so zmagali Rečani. Pri pionirjih so osvojili vsa prva mesta, medtem ko sta jim to v članski konkurenci preprečila S. Košnik (400 prosto) in Breda Pečjak, ki je zmagala na 100 m hrbtno z odličnim rezultatom 1:20.0.

REZULTATI — MOŠKI — 400 prosto: 1. Košnik (T)

Državno prvenstvo v alpskem smučanju

Najboljša Ankeletova in Jakopič

Štirje naslovi za Ankeletovo, trije za Jakopiča, v veleslalomu prvi A. Klinar

Na Krvavcu se je v soboto in nedeljo nadaljevalo XXII. državno prvenstvo v veleslalomu v alpskih disciplinah. Prvenstvo je potekalo v pričakovanem spopadu med starejšo in mlajšo generacijo pri moških.

Blaž Jakopič, ki je zasedel prvo mesto v smuku, slalomu in bil tudi najboljši v trojni kombinaciji, se je v veleslalomu uvrstil na šesto mesto z razmeroma slabo startno številko 38. Lanskoletni trikratni državni prvak ing. Peter Lakota je letos nekoliko razočaral, saj je bil tretji v smuku, 3. v slalomu ter drugi v veleslalomu in kombinaciji. Toda to, kar je pokazal v drugem teku sobotnega slaloma, se vidi le redkokdaj na naših smučiščih in se je s tem gledalcem ob progi resnično oddolžil.

Majda Ankele je doživela v ženski konkurenci popolno zmagovalje, saj je brez konkurence zmagala v vseh treh

disciplinah in prepričljivo osvojila prvo mesto v trojni kombinaciji.

SLALOM — ženske: 1. Ankele (T) 91,2, 2. Tevž (F) 100,3, 3. Vatovec (Br) 104,8; **Moški:** 1. Jakopič (Jes) 93,8, 2. Pustoslemšek (Mež) 94,1, 3. Lakota (Jes) 94,5;

Pravo tovarštvo sta pokazala Jakopič in A. Klinar. Nekaj minut pred startom v veleslalomu je Klinar opazil, da se mu rosijo očala in Jakopič mu je takoj ponudil svoje. Ko je Klinar privozil s startno številko 6 skozi cilj in so mu izmerili najboljši čas, je hotel takoj opozoriti Jakopiča na startu, ki bi edini lahko še odvezel naslov prvaka, na nevaren ovinek

na progi. To mu ni uspelo in Jakopič je zasedel šesto mesto.

VELESALOM — ženske: 1. Ankele (T) 1:54,3, 2. Tevž (F) 2:01,0, 3. Dragan (Jes) 2:20,8; **Moški:** 1. A. Klinar 1:47,0, 2. Lakota (oba Jes.) 1:47,7, 3. Vogrinec (Br) 1:47,9;

KOMBINACIJA — ženske: 1. Ankele (T) 0, 3. Tevž (F) 117,72, 3. Vatovec (Br) 352,32; **Moški:** 1. Jakopič 22,83, 2. Lakota (oba Jes.) 37,24, 3. Vogrinec (Br) 49,18;

Organizacija, ki je bila v rokah TVD Partizan Tržič in SK Triglava iz Kranja, je bila dobra, le v sobotnem slalomu je prišlo pri merjenju z Longines urami do zastojev, kar je zavlačevalo tekmovanje.

D. Humer

Milek peti

Na prvem mednarodnem prvenstvu Beograda v dvorani, ki je bilo v nedeljo v »Palači športov« na beograjskem sejmu, je v močni konkurenci odličnih evropskih skakalcev v višino osvojil Kranjčan Polde Milek z rezultatom 200 cm odlično peto mesto pred drugim slovenskim predstavnikom Brankom Vivodom iz Celja, ki je prav tako preskočil 2 m. Milek je takoj po Celju ponovno premagal slovenskega rekorderja in je trenutno najboljši v naši republiki. Zmagal je Poljak Czernik z 209 cm.

M. K.

TRIKRATNI ZMAGOVALEC — Državno prvenstvo v alpskih disciplinah se je končalo z zmagovaljem Jeseničana Blaža Jakopiča — Foto: F. Perdan

Hokejska reprezentanca pred svetovnim prvenstvom

Uspele priprave na Jesenicah

Kljub zaključku državnega prvenstva v hokeju na ledu je bilo pretekli teden na jeseniškem umetnem drsališču še vedno živahno. Uprava zavoda za vzdrževanje športnih objektov na Jesenicah je sklenila zaradi priprav državne reprezentance v hokeju na ledu podaljšati vzdrževanje ledene ploskve, tako da bodo zadnji treningi pred odhodom reprezentance na svetovno prvenstvo na Jesenicah od 13. do 15. marca. Med tem bodo na Jesenicah še tekme z reprezentanco Poljske, Slavijo iz Prage in tudi češkoslovaško ekipo Slovane.

Po tekmi z Miesbachom, ki ni veljal za enakovrednega nasprotnika, vendar je bil potreben za preizkušnjo taktičnih variant, katere si je zamislil trener Bubnik, je bilo precej kritike glede izbire nasprotnikov. Jeseniško občinstvo je pričakovalo, da bodo nasprotniki močnejši, vendar smo bili le priča izredno razpoloženi igri domačih igralcev, ki so hoteli dokazati trditve, da so najuspešnejše priprave v doma-

čem okolju, v razmerah, v katerih se počutijo najbolje. Zadovoljen je tudi trener Bubnik, saj se položaj glede reprezentance vse bolj razjasnjuje. Trener Bubnik je na zastavljena vprašanja odgovoril:

»S pripravami na Jesenicah sem zadovoljen. Fantje so bili disciplinirani in nisem imel nobenih težav. Trenirali smo štiri ure dnevno. Fantje prihajajo počasi v formo in upam, da ne bo nastopila kriza ravno pred odhodom na svetovno prvenstvo. Lanskoletni uspeh bo težko ponoviti, nasprotniki so zelo močni, vendar upam v fante. Približna ocena moči reprezentance bo znana po tekmah, ki nas še čakajo.«

Kljub temu, da nekaterim ni bilo po volji, da so pripravili reprezentance na Jesenicah, je jasno, da se igralci najbolje počutijo doma in če je trener Bubnik zadovoljen, je gotovo, da bodo tudi nadaljnje priprave uspele.

L. K.

Srečanje v plavanju in vaterpolu

Triglav: Primorje

Trojna zmaga domačinov v vaterpolu — Odlična Pečjakova na 100 m hrbtno

4:53,7, 4. Klemenčič (T) 5:11,8; **200 prsno:** 1. Brezjak (P) 2:58,4, 3.—4. Šajn, Zupan (T) 3:03,6; **200 hrbtno:** 1. Kustič (P) 2:33,6, 2. Nadižar (T) 2:33,7, 3. Levčičnik (T) 2:35,8; **100 prosto:** 1. Dorčič (P) 59,5, 3. Mohorič (T) 1:03,2, 4. Balderman (T) 1:04,5; **200 delfin:** 1. Priznič (P) 2:39,0, 2. Slavec (T) 2:51,3, 3. Sorli (T) 2:55,9; **4 x 100 mešano:** 1. Primorje 4:39,6, 2. Triglav 4:40,2;

ZENSKE — 400 prosto: 1. Krecne (P) 5:56,4, 2. Virnik (T) 5:58,2, 4. Mihelič (T) 6:07,3; **200 prsno:** 1. Halužan (P) 3:05,4, 2. Švarc (T) 3:07,9, 4. Jelen (T) 3:30,0; **100 hrbtno:** 1. Pečjak (T) 1:20,1, 2. Šiler (T) 1:30,7; **100 prosto:** 1. Alfirov (P) 1:10,4, 3. Virnik (T) 1:19,9, 4. Milovanovič (T) 1:26,0; **100 delfin:** 1. Kreculj (P) 1:25,3, 3. Šmid (T) 1:29,7, 4. Mihelič (T) 1:31,1; **4 x 100 mešano:** 1. Primorje 5:38,0, 2. Triglav 5:46,9;

PRIMORJE : TRIGLAV (člani) 15010:13725

PRIMORJE : TRIGLAV (pionirji) 8116:1251

Pionirski kriterij AK Triglav

Pionirji, ki mnogo obetajo

Štirideset pionirjev in pionirk se je v nedeljo merilo v telovadnici TTT v Kranju za naslove pionirskih prvakov AK Triglav za leto 1967. Poleg razveseljivo velikega števila nastopajočih so nas tekmovalci prijetno presenetili tudi z dobrimi rezultati, čeprav je večina izmed njih začela trenirati šele v zimski sezoni.

Na sporedu nedeljskega tekmovanja je bilo pet disciplin. Največ uspeha med pionirkami je imela Saša Vidovič, kar je povsem razumljivo, saj redno trenira že drugo leto in se lahko pohvali že z nekaterimi republiškimi naslovi. Zanimivo je, da so ostale, po atletskem stazu skoraj začetnice, tako izenačene, da bi bilo prav težko določiti boljše med njimi. Z redno vadbo obetajo postati v prihodnjih letih srebri kranjske atletike.

Podobno velja tudi za pionirje, ki so tokrat tekmovali

že po novi kategorizaciji kot mlajši in starejši pionirji.

REZULTATI — PIONIRKE — 20 m: 1. Vidovič 3,3, 2. Klemenc 3,5, 3. Keçojevič 3,6; **višina:** 1. Vidovič 125, 2. Kovič 120, 3. Klemenc 110; **daljina z mesta:** 1. Klemenc 2,06, 2. Keçojevič 2,05, 3. Vidovič 2,03; **plezanje po vrvi:** 1. Varmas 10,4, 2. Keçojevič 10,9, 3. Krmelj 12,6; **met medicine:** 1. Tomažin 11,20, 2. Vidovič 10,90, 3. Čavlovič 9,50.

MLAJŠI PIONIRJI — 20 m: 1. Švarc 3,6, 2.—4. Kajzer, La-

dan in Pavlin 3,8; **višina:** 1. Švarc 115, 2. Jaič 110, 3. Dugandjija 110, 4. Grčar 110; **daljina z mesta:** 1. Pavlin 2,12, 2. Grčar 1,97, 3. Zupan 1,96; **plezanje po vrvi:** 1. Pavlin 7,0, 2. Kajzer 8,5, 3. Mravlje 11,5; **met medicine:** 1. Pavlin 6,50, 2. Grčar 6,00, 3. Dugandjija 6,00.

STAREJŠI PIONIRJI — 20 m: 1. Romšak 3,2, 2. Jakšič 3,3, 3. Jenko 3,4; **višina:** 1. Jenko 130, 2.—3. Repac in Žvokelj 125, 4. Mravlje 125; **daljina z mesta:** 1. Jenko 2,21, 2. Romšak 2,21, 3. Jakšič 2,10; **plezanje po vrvi:** 1. Romšak 5,8, 2. Jenko 5,8, 3. Repac 6,3; **met medicine:** 1. Jakšič 10,00, 2. Jenko 9,50, 3. Repac 9,00.

M. Kuralt